

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra politologie a evropských studií

Jan Dušátko

České předsednictví v Radě EU:

priority a jejich plnění

Bakalářská diplomová práce

Vedoucí práce: Mgr. Markéta Šůstková, Ph.D.

OLMOUC 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto seminární práci vypracoval samostatně na základě uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 15. Prosince 2010

Poděkování

Chtěl bych poděkovat paní doktorce Markétě Šůstkové za cenné rady při vedení této práce. Dále moje poděkování patří i PhDr. Janu Šolcovi.

OBSAH

ÚVOD	4
1. Předsednictví Rady v teoretické perspektivě.....	11
1.1 Principy	11
1.1.1 Rotační princip	12
1.1.2 Princip nestrannosti.....	14
1.2 Funkce předsednictví	15
1.2.1 Administrace a řízení Rady	15
1.2.2 Inicie politických priorit	17
1.2.3 Mediacce	18
1.2.4 Reprezentace rady	19
1.2.5 Funkce obhájce národních zájmů	23
2. Priority Českého předsednictví.....	24
2.1 Vytváření priorit.....	24
2.2. Analýza výsledných priorit.....	28
3. Priority ČR v kontextu reality předsednictví	33
3.1 Ekonomika	33
3.2 Energetika	40
3.3 Evropská unie ve světě	48
ZÁVĚR.....	54
ANOTACE.....	59
PRAMENY A LITERATURA.....	61
PRAMENY.....	61
LITERATURA.....	71
ABSTRAKT	74

ÚVOD

Česká republika se dne 1. ledna 2009 ujala předsednictví Rady Evropské unie (Rady) a Evropské rady. Tím se jí prvně naskytla možnost výrazněji ovlivnit směřování Evropské unie (EU). Česká pozice v čele Evropy měla být relativně ztížena předcházejícím předsednictvím Francie i následným předsednictvím švédským, tedy států se značnou a dlouhodobou diplomatickou zkušeností, což bylo už s předstihem prezentováno především francouzskými médii. Tím byla posílena převládající pochybnost, dokáže-li česká reprezentace důstojně zvládnout tak náročný úkol. Jako malá středoevropská země s konzervativním prezidentem, jehož kritický postoj k evropské integraci je všeobecně znám, může Česká republika jen s obtížemi úspěšně předsedat Radě Evropské unie – to byl tón zmíněné kampaně.

Názory, postoje a analýzy k otázce úspěchu či neúspěchu českého předsednictví v Radě EU většinou vycházejí z událostí nebo jejich kombinací, které vyznačovaly období českého předsednictví. Ty můžeme ve smyslu vytváření zmíněného obrazu rozdělit na zjevně negativní i viditelně pozitivní. Mezi negativními má prioritu pád vlády České republiky a neméně i rozšířené zpochybňující názory českého prezidenta na ratifikování Lisabonské smlouvy, nejinak i furiantské logo českého předsednictví „Evropě to osladíme“. Ani hodnocení amerického řešení finanční krize českým premiérem jako „cesty do pekel“ rozhodně neposilovalo naši pozici. Naopak za pozitivní lze

označit ty události, se kterými se předsednictví vypořádalo se ctí a které vyvstaly nečekaně těsně před započítím českého úřadování v čele Rady Unie - plynová krize a válka v Gaze.

Tato práce usiluje o analýzu úspěchu či neúspěchu českého předsednictví z jiného úhlu a pokládá si následující výzkumnou otázku: *Za jakých okolností může být předsednictví členského státu obecně považováno za přesvědčivě úspěšné?* Konstatujeme tu hned několik rozdílných odpovědí od různých autorů. Předsednictví se dá posuzovat např. podle toho, do jaké míry se snaží o uplatnění vlastních zájmů,¹ tedy do jaké míry se předsednické zemi podařilo prosadit své národní zájmy. Naproti tomu se dá předsednictví hodnotit i podle měřítka ochoty pojmout předsednictví jako unijní funkci.² Další možností je evaluace podle míry výkonu jednotlivých funkcí. Přitom nejdůležitější je jistě funkce administrátora Rady.³ Důležitost této funkce pro úspěšné zvládnutí předsednictví označuje také Zpráva o evropských institucích od *Výboru tří moudrých mužů*, která byla zveřejněna roku 1979. K silnému a úspěšnému předsednictví je potřeba organizované a disciplinované vedení Rady, zabránit plýtvání časem a dovést debatu do konce.⁴ Jiný autor, Jonas Tallberg, se zaměřuje na funkci reprezentativní, konkrétně vnitřní,

---

¹ SCHOOT, Adriaan: *The Presidency as a Juggler: Managing Conflict Expectations*, In: www.eipa-nl.com, http://www.eipa-nl.com/public/public_eipascope/98/scop_2/story1.htm, s. 5, 3. 3. 2010

² PITROVÁ., Markéta - KANIOK, Petr: *Institut předsednictví Evropské unie*. Mezinárodní vztahy, 2005, č. 3, s. 15

³ PITROVÁ., Markéta - KANIOK, Petr: *c. d.*, s. 10

⁴ *Report on European Institutions 1979*, In: www.ena.lu, http://www.ena.lu/report_european_institutions_october_1979-2-7194.pdf, s. 21-24, 2. 3. 2010

Jelikož kvalita předsednictví je také dána schopností předsedající země komunikovat a spolupracovat se sekretariátem Rady a Komisí.⁵ Další autoři pokládají předsednictví jako úspěšné, pokud plní své čtyři hlavní funkce a které zároveň dostatečně uspokojuje požadavky formulovat odpověď na předchozí výzkumnou otázku následujícím způsobem: *O úspěchu členského státu v pozici předsedající země EU rozhoduje, a to v kontextu plnění svých funkcí, vyvážené prosazování národních a unijních zájmů.* Hlavním úkolem je určení priorit českého předsednictví, jejich analýza a harmonogram jejich následného plnění. Taková hodnotící koncepce výkonu předsednictví pracuje s předpokladem, že ke splnění priorit je nezbytné, aby předsednický stát zdárně plnil všechny své funkce. Pokud by totiž plnil své funkce pouze částečně anebo povšechně, jen nesnadno by dosahoval naplňování stanovených priorit. Zmíněný předpoklad propojuje část teoretickou s částí analytickou. Analýza priorit je budována na kritériích jednak národních, jednak evropských.

Práce se zaměřuje jak na hlavní priority, tak v jejich rámci i na ty iniciativy, které měly zásadnější význam a představovaly novou iniciativu anebo se delší dobu nedařilo jejich prosazování. Méně závažnými prioritami v kontextu našeho zkoumání, například vzdělávání nebo doprava, se práce nezabývá. Jelikož výzkumná práce většinou vychází z jisté hypotézy, stanovili jsme ji následovně: *České předsednictví lze hodnotit jako úspěšné, neboť zvolilo vyváženou*

---

⁵ TALLBERG, Jonas: *Responsabilité sans Pouvoir? The Agenda-Shaping Powers of the EU Council Presidency*, In: [www.svet.lu.se](http://www.svet.lu.se/Projekt/Presidency/agendashaping.pdf), <http://www.svet.lu.se/Projekt/Presidency/agendashaping.pdf>, s. 11,23, 1. 3. 2010

množinu priorit a ty následně úspěšně prosazovalo. V práci je použit empiricko-analytický přístup, který využívá metod deskripce a analýzy. Hypotéza je testována způsobem, podle něhož se nejprve analyzují deklarované priority předsednictví a poté jejich plnění, popřípadě neplnění. Práce je časově ohraničena daty začátku (1. 1. 2009) a konce (31. 6. 2009) českého předsednictví.

Pojetí problému je členěno do tří částí. První část se zabývá teoretickým vymezením institutu předsednictví EU. Jedná se o jeho principy, funkce a možné problémy či omezení a limity. Tam, kde hovoříme o principech předsednictví, máme na mysli princip nestrannosti a rotace. U hodnocení funkcí pak pojednáváme zejména o reprezentaci Rady, mediaci, iniciaci politických priorit, řízení Rady a o národní funkci. Teoretická část je důležitá pro vnímání stanoveného úkolu v plném kontextu, jelikož při analýze plnění priorit je potřeba znát jaké možnosti, popřípadě limity má předsednictví k dispozici. Zároveň představuje funkce, které musí předsedající splnit, má-li dosáhnout svých priorit vedoucích k úspěchu.

Druhá část práce se věnuje procesu stanovování priorit a jejich analýze. Snažíme se tu posoudit, zda byly priority svou povahou evropské, nebo národní. Pro definici národního zájmu přirozeně vycházíme z volebních programů politických stran, které byly v době českého předsednictví zastoupeny ve Sněmovně Parlamentu České republiky. Nepochybně lze předpokládat, že z těch programových bodů, na nichž se shodla většina politických subjektů, lze vycházet při stanovování národního zájmu a z něho vyplývajících i národních

priorit českého předsednictví v Radě EU. Ostatní priority, které se nedají označit za národní, lze jejich povahou pokládat za evropské.

Závěrečná část práce se věnuje samostatným deklarovaným prioritám a jejich plnění, popřípadě neplnění. Ty jsou rozděleny do tří podkapitol, odpovídajících třem hlavním prioritám, všeobecně označovaným jako „3 E“ (*ekonomice, energetice a postavení Evropské unie ve světě*). První podkapitola „*Ekonomika*“ se zabývá především odbouráváním ekonomických bariér mezi členskými státy EU a bojem proti finanční krizi. U této podkapitoly si pokládáme zásadní otázku: *Uspělo české předsednictví při hledání politické shody v boji proti finanční krizi, aniž by podlešlo protekcionismu?* Druhá podkapitola „*Energetika*“ se zaměřuje na projekt Nabucco a s tím spojenou energetickou bezpečnost, na vývoj plynové krize a liberalizace trhu s elektřinou a plynem. Jako metodologicky oprávněné tu pokládáme otázky: *Podařilo se českému předsednictví vyřešit plynovou krizi a zvláště pak zamezit jejímu opakování?* Dále pak: *Došlo k posunu v oblasti vnitřního trhu s elektřinou a plynem, který v oblasti liberalizace tohoto trhu stagnuje již řadu let?* Poslední podkapitolu „*Evropská unie ve světě*“ zaměříme zejména k neblahé kauze války v Gaze a k projektu Východního partnerství. Zde jsme sledovali zejména otázku: *Uspělo české předsednictví jako reprezentant EU, zvláště v případě války na Blízkém východě?*

První část této práce staví na publikacích a člancích autorů, zabývajících se teorií předsednictví. Z českých autorů je zřejmě nejvýznamnějším Patek Kaniok. Především Kaniokova publikace

„Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí“ je velice cenným zdrojem informací. Tato práce obsahuje souhrn teorií zahraničních autorů a tak poskytuje řadu odkazů na cizojazyčné prameny. Jan Karlas je další český autor, jehož úvodní text ve sborníku „Jak předsedat evropské unii? Návrh priorit předsednictví ČR v Radě EU v roce 2009“ byl dobrým východiskem pro teoretickou část práce. Jelikož publikace cizojazyčných autorů, jako např. HAYES-RENSHAW, Fiona – WALLACE, Helen: *The council of Minister*, TALLBERG, Jonas: *Leadership and Negotiation in the European Union nebo* ELGSTROM, Ole: *European Union council presidencies: a comparative perspective*, jsou prakticky nedosažitelné, využil jsem především článků cizojazyčných autorů. Tyto zdroje se však většinou teorii předsednictví nevěnují obšírněji, ale zaměřují se například na jednu vybranou funkci. Proto je v práci využit článek „*Responsabilité sans Pouvoir? The Agenda-Shaping Powers of the EU Council Presidency*“ od Jonase Tallberga, zabývající se iniciací priorit, v němž popisuje možné cesty ovlivnění evropské agendy předsednickým státem. Další stat', tentokrát zaměřená na funkci vnější reprezentace, je „*The Council President and External Representation*“ od Rikarda Bengtssona, který zde představuje skupinu proměnných, jež ovlivňují tuto funkci. Text Lisabonské smlouvy a vládní dokument „*Analýza dopadů Lisabonské smlouvy*“ jsou v této části také použity, jelikož od 1. prosince 2009 pozměňují význam některých funkcí předsednictví.

Literaturu druhé části tvoří především závěry jednotlivých Rad, závěry Evropské rady, texty navrhované legislativy a tisková

prohlášení. Všechny uvedené texty byly vodítkem při kritickém posuzování celkové úspěšnosti jednotlivých předsednických priorit. K zjištění stanovisek a pozic jednotlivých členských států, popřípadě postoj dalších aktérů v rámci analyzované problematiky je využíváno především internetové verze časopisu *The economist*; nejinak i internetových portálů, zabývajících se děním na půdě EU, jako jsou např. *Euractiv* a *Europskop*; samozřejmě i oficiální internetová stránka českého předsednictví www.eu2009.cz.

1. Předsednictví Rady v teoretické perspektivě

1.1 Principy

Principy předsednictví jsou, narozdíl od jiných evropských institucí, jen slabě teoreticky vymezeny. Institut předsednictví se řídí dvěma hlavními principy. Prvním je princip rotace, jenž je zakotven v primárním právu, a to ve smlouvě o ESUO. Dalším je princip nestrannosti, který by měl zaručit, že předsednictví bude vykonáváno ve prospěch celého Společenství, a ne předsedajícího státu. Tento princip není zahrnut ve smluvních textech, ale je spíše výsledkem politické praxe.

Dne 1. prosince 2009 vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, která kromě jiných úprav, pozměňuje i institut předsednictví. Jednou z nejdůležitějších změn je, že se Evropská Rada stává formálně jedním z orgánů Unie. Lisabonská smlouva dále zavádí institut předsedy Evropské Rady, Vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a vytváří dvě nové formace Rady. Podrobnější změny jsou uvedeny u jednotlivých principů a funkcí.

1.1.1 Rotační princip

Tento princip vznikl jako výraz rovnosti mezi členskými státy a bylo tedy zapotřebí, aby vykazoval co nejméně známek privilegovanosti vůči některým zemím. O co největší rovnost se snažil první model tohoto principu, který fungoval na základě abecedního pořádku. Tento model, zakotvený ve Smlouvě ESUO, zaručoval střídání států po třech měsících podle vzestupného abecedního pořadí. Postupným rozšiřováním, a přirozeně i vzestupnými nároky na institut předsednictví, bylo Smlouvou o EHS⁶ prodlouženo rotování na 6 měsíců. Nebyla však zajištěna rovnost bezzbytku. V důsledku rozšiřování a včleňování nových zemí do institutu předsednictví bylo v 70. letech 20. století Nizozemí odsunuto, a naopak nově přistoupivší Dánsko se ujalo předsednictví hned několik měsíců po přijetí do Společenství.⁷

Po rozšíření o Španělsko a Portugalsko⁸ došlo k úpravě abecedního pravidla tak, aby při sudém počtu členských zemí nepředsedal jeden stát stále v jedné polovině roku. Důvodem této změny byl fakt, že se obě poloviny roku, co se týče výkonu funkce, od sebe liší. Kvůli letním prázdninám se totiž doba výkonu předsednictví v druhém půlroce zkracuje na čtyři měsíce. Změna rotačního principu

---

⁶ Smlouva o EHS, In: www.eur-lex.europa.eu, http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/dat/12002E/pdf/12002E_EN.pdf, článek č. 203, 1. 3. 2010

⁷ KANIOK, Petr: *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Mezinárodní politologický ústav, Brno, 2008, s. 39

⁸ 1. ledna 1986

byla schválena na summitu Evropské Rady (ER) v prosinci 1993⁹. Vznikl nový systém, jenž měnil stávající abecední princip čtyřmi novými zásadami. První změna se týkala zařazování nových členských států do předsednictví; zbylé tři změny se pak týkaly samotné rotace. Velké státy se měly střídát s malými. Dále se měly střídát nové země s těmi původními a neutrální země zase se státy s aktivní zahraniční politikou. Tato změna vybočovala z myšlenky rovnosti ve prospěch efektivnosti na poli zahraniční politiky a stability Evropského společenství.

V rámci Lisabonské smlouvy došlo k institucionálnímu zakotvení předsednictví skupiny tří členských států po dobu osmnácti měsíců. Podle rozhodnutí Evropské Rady z 1. prosince 2009 předsednictví Rady, s výjimkou složení pro zahraniční věci, vykonávají předem určené skupiny tří členských států po dobu osmnácti měsíců. Tyto skupiny jsou vytvořeny rovnou rotací členských států a přihlíží se zde k jejich rozmanitost a zeměpisné rovnováze v Unii, přičemž každý člen skupiny postupně předsedá po dobu šesti měsíců všem složením Rady a ostatní členové jsou mu nápomocni.¹⁰

---

⁹ *Závěry předsednictví*, In: www.consilium.europa.eu, www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/82736.pdf, s. 34, 1. 3. 2010

¹⁰ *ROZHODNUTÍ EVROPSKÉ RADY ze dne 1. prosince 2009 o výkonu předsednictví Rady*, In: www.eur-lex.eu, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:315:0050:0050:CS:PDF>, s. 1, článek č. 1 odstavec 1,2, 1. 5. 2010

1.1.2 Princip nestrannosti.

Oproti principu rotace není nestrannost zakotvena v žádném textu primárního ani sekundárního práva. Přesto je tento princip velice důležitý pro efektivitu předsednictví a přímo navazuje na jednu z funkcí předsednictví, a to tvorbu konsenzu a vyjednávání.

V počátcích předsednictví se na nestrannost nekladl takový důraz, neboť Rada ministrů ESUO byla protiváhou Vysokého úřadu. Nicméně v 80. letech 20. století vzrůstá požadavek po nestrannosti v důsledku získání iniciační funkce a přijetí úkolů v zahraničněpolitické oblasti. Nestrannost by měla spočívat ve schopnosti předsedající země identifikovat evropská témata a brát v potaz připomínky a návrhy ostatních členů.¹¹

Podle Ole Elgstroma¹² je princip nestrannosti nekriticky přijímán a zmiňuje dva důvody, které ukazují, že pro předsednictví je nestrannost jak žádoucí, tak vyžadována. Zaprvé nestrannost vzbuzuje důvěru ostatních států, že předsednictví s nimi bude jednat rovnocenně a přihlédne k jejich připomínkám. Druhým důvodem je respektování předpokladu, že pokud by stát prosazoval své zájmy na úkor všech, velmi nepravděpodobně by dosahoval potřebného konsenzu.

---

¹¹ PITROVÁ, Markéta – KANIOK, Petr: *Institut předsednictví Evropské unie*. Mezinárodní vztahy 3/2005, Ústav mezinárodních vztahů Praha, s. 10

¹² KANIOK, Petr: *c. d.*, s. 42

1.2 Funkce předsednictví

Právní neukotvenost předsednictví, jak jsme mohli vidět na jeho principech, se projevuje i ve vágním popisu jeho funkcí. Úkoly předsednictví vznikaly postupně s nárůstem agendy a vyvíjely se s rozšiřováním Společenství. V odborné literatuře se většina autorů¹³ shoduje na čtyřech hlavních funkcích: administrace a řízení Rady, iniciace politických priorit, mediace a reprezentace Rady.

Většina autorů se nezmiňuje o páté funkci, národní, jelikož například podle Emila Kirchnera je předsednictví omezeno v možnosti prosazovat své národní zájmy krátkostí předsednického období.¹⁴ Nicméně je tato funkce často zmiňována jinými významnými teoretiky předsednictví v radě EU.¹⁵ Z toho důvodu je zahrnuta do této práce.

1.2.1 Administrace a řízení Rady

Jde o nejstarší funkci předsednictví. V počátečních letech se jednalo výhradně o řízení a přípravu schůzek Rady, avšak postupně byla tato funkce rozšířena. Předsedající stát dnes řídí práci celé Rady prostřednictvím přípravy programů jednání a podkladů a zároveň svolává a řídí mítinky a schůzky. Dále připravuje agendu, oznamuje

---

¹³ Elgstrom Ole, Kaniok Petr, Schout Adriaan nebo Tallberg Jonas
THOMSON, Robert: *The Council Presidency in the European Union: Responsibility with Power*, Journal of common market studies, 46, 2008, č.3, s. 594

¹⁴ THOMSON, Robert: *c. d.*, s 595

¹⁵ SCHOUT, Adriaan: *c. d.*, s. 3

rozhodnutí a podepisuje záznamy ze zasedání a dokumenty v zastoupení Rady.¹⁶

Zásadní pro zvládnutí této funkce je kooperace s Generálním sekretariátem¹⁷; tento orgán připravuje agendu mítinků, které se konají v unijních sídlech. Řízení všech akcí Rady vyžaduje značné personální i materiální zdroje. Vrcholem je pak pořádání dvou summitů Evropské rady. Podle původní praxe se přípravě agendy měly věnovat všechny členské státy, avšak postupným vývojem se toho ujala předsednická země. (Tento princip byl zakotven v Londýnské deklaraci z roku 1977.)¹⁸ Kromě jiného předsednický stát připravuje i řadu neformálních jednání, schůzky s třetími státy a s tím souvisejícími doprovodnými kulturními akcemi. U těchto jednání je pozice předsednické země ztížena, neboť se nemůže spoléhat na Generální sekretariát. Funkce "manažera" Rady je pro Předsednictví klíčová a podle její úspěšnosti bývá Předsednictví posuzováno.¹⁹

Lisabonská smlouva význam této funkce mění, jelikož zavádí institut předsedy ER, který je volen na 2,5 roku. Předseda pak vede jednání ER, čímž předsedající stát ztrácí možnost řízení ER.²⁰

---

¹⁶ KARLAS, Jan.: *Předsednictví Rady EU-funkce, cíle, forma a vliv*. In: KARLAS, Jan (ed.): *Jak předsedat evropské unii? Návrh priorit předsednictví ČR v Radě EU v roce 2009*, Ústav mezinárodních vztahů. Praha, 2008, s. 19-20

¹⁷ KANIOK, Petr: *c. d.*, s. 56

¹⁸ KANIOK, Petr: *c. d.*, s. 58

¹⁹ PITROVÁ, Markéta – KANIOK, Petr: *c. d.*, s. 12

²⁰ *Konsolidované znění smlouvy o Evropské unii*, In: www.euroskop.cz, http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf, článek č. 15, odstavec 5, 3. 3. 2010

1.2.2 Inicie politických priorit

Inicie politických priorit je nejmladší z předsednických funkcí. Zpočátku nebylo iniační funkce zapotřebí, neboť předsedající stát neměl možnost určovat směřování priorit. Tuto funkci totiž zastávala Komise.²¹ Význam iniciace politických priorit bývá někdy zpochybňován, jelikož předsednictví nemá právo samostatné legislativní iniciativy (tu má jen Komise a Parlament); volba jeho priorit částečně vychází z osmnáctiměsíčního programu Rady.²² Tento program je schvalován Radou pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy jeden měsíc před zahájením mandátu prvního z trojice předsedajících států. Osmiměsíční program je poměrně obecný, proklamativní a omezuje předsednictví spíše symbolicky.²³

Schopnost ovlivňovat budoucí agendu může předsednický stát třemi cestami:²⁴ Určování agendy, strukturace agendy a vyloučení agendy.

Určování agendy se odehrává především ve formulaci programu předsednictví, kam si může předsedající stát začlenit záležitosti, jež považuje za důležité. Další možností je vytváření neformálních summitů jednotlivých Rad k dané problematice. Předsednický stát také často zavádí nové institucionální praktiky, například vytváření nových sektorových rad ministrů.²⁵

---

²¹ KANIOK, Petr: *c. d.*, s. 82

²² PITROVÁ, Markéta – KANIOK, Petr: *c. d.*, s. 14

²³ KANIOK, Petr: *c. d.*, s. 84-85

²⁴ TALLBERG, Jonas: *c. d.*, s. 7

²⁵ TALLBERG, Jonas: *c. d.*, s. 9-12

Druhou formou ovlivnění agendy je její strukturace. Je naprosto nezbytné oddělit důležitá témata od těch méně závažných. Předsedající stát může témata, která otevřeli jeho předchůdci, potlačit, nebo naopak jim věnovat větší pozornost.

Třetí formě, vyloučení agendy, se nevěnuje taková pozornost jako dvěma předchozím. Avšak Jonas Tallberg ji považuje za stejně důležitou.²⁶ Stát může agendu vyloučit třemi různými způsoby. Prvním způsobem lze agendu prostě vyloučit mlčením. Předsednický stát mlčí o jisté problematice, byť by ji mohli někteří považovat za důležitou, a tím dává najevo, že problém není dostatečně důležitý. Druhou formou je vyřazení tématu z rozhodovací agendy, což celý proces projednávání a schvalování brzdí. Konečně třetí formou je přidání neprůchozích kompromisních návrhů. Tím se opět celý proces brzdí, ale předsednictví se tím vyhne projednávání agendy.

1.2.3 Mediacce

Funkce mediace také není obsažena v žádném textu primárního práva. Původně náležela tato oblast gesci Komise, ale postupem času se přesunula na předsednický stát. Tento posun můžeme připsat nárůstu vlivu členských zemí a tím i potencionálních třecích ploch. Navíc Komise má v druhém a třetím pilíři omezené

---

²⁶ TALLBERG, Jonas.: *c. d.*, s. 18

pravomoci, a tak odpovědnost za nalezení kompromisu přechází na Radu.²⁷

Vyjednávací funkci přitom nelze označit za jednoduchou. Každý stát vstupuje do předsednické funkce s více či méně zřetelnými národními prioritami, role předsednictví však předpokládá jednak prosazování unijních zájmů, jednak neutralitu. Předsednictví má přitom několik možných nástrojů jak si usnadnit vyjednávání, a sice nástrojů formálního nebo neformálního charakteru. Mezi formální nástroje řadíme omezení počtu členů delegace členského státu při jednání. Nejinak i určení pořadí projednávaných složek a stanovení délky času diskuse; sem náleží i určení pořadí řečníků a jejich časový prostor. Naprotitomu neformální nástroje nejsou uvedeny v jednacím řádu, a proto se liší podle předsednické země. Mezi tyto nástroje se počítá například „maraton“, pozdní zasedání či zastavení hodin.

Lisabonská smlouva tuto funkci z části ulehčuje, neboť Evropská rada i Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou, pokud smlouvy nestanoví jinak. Hlasování kvalifikovanou většinou, tak vstupují do oblastí, kde předtím panovalo rozhodování jednomyslné.

1.2.4 Reprezentace rady

Tato funkce je jednou z nejstarších. Můžeme ji také nalézt v textech primárního práva. Předsedající země zastupuje Radu v evropském politickém systému a zároveň celou EU.²⁸

---

²⁷ PITROVÁ, Markéta – KANIOK, Petr: *c. d.*, s. 13

Reprezentace Rady prošla značným vývojem, když Evropské politické společenství (EPS) se transformovalo do společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP). Tím se zvýšily nároky na vnější zastupování a vzestup vlivu EP podmínil Radu k větší reprezentaci v rámci Unie. Reprezentace Rady vyžaduje kvalitní a početný diplomatický personál a dále respekt dané země na mezinárodní scéně. Proto je tato funkce jednou z nejtěžších pro malé státy.

Vnější reprezentace

Článek 18 Smlouvy o EU revidované Amsterodamskou smlouvou²⁹ pokládá za hlavní úkol předsedající země zastupovat EU v záležitostech SZBP. Dále předsednická země vede dialog mezi EU a třetími zeměmi, připravuje jednání a rozhodnutí Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy a přednáší společné postoje jejích členů. V praxi se od předsednictví vyžaduje sjednocování postojů členských zemí EU, zajišťování spolupráce Rady s Vysokým představitelem a s EP.³⁰

Robert Bengtsson představil tři skupiny proměnných, které ovlivňují vnější reprezentaci předsednictví. První skupina se nazývá strukturální a zohledňuje se v ní velikost státu, jeho diplomatická zkušenost, zahraničněpolitická orientace atd. Podstavou druhé

---

²⁸ BENGTTSSON, Rikard: *The Council President and External Representation*, In: www.svet.lu.se, www.svet.lu.se/Projekt/Presidency/externalrepresentation.pdf, s. 1, 3. 1. 2010

²⁹ *Smlouva o EU revidovaná Amsterodamskou smlouvou*, In: www.euroskop.cz, http://www.euroskop.cz/gallery/2/759-smlouva_o_eu_amsterdam.pdf, 3. 1. 2001

³⁰ BENGTTSSON, Rikard.: *c. d.*, s. 5

skupiny je přístup daného státu k ostatním aktérům, činným v zahraničně-politickém rozhodování uvnitř EU. Jedná se tedy o Komisi, Evropský parlament, Vysokého představitele pro SZBP. Poslední skupina je samotná forma přístupu, jakou volí předseda. Buď vystupuje jako cílevědomý a neústupný vůdce Unie, nebo se naopak snaží hledat konsensus uvnitř Unie.³¹

I zde se v důsledku přijetí Lisabonské smlouvy mění struktura této funkce. Předsedající stát ztrácí možnost vést Radu pro zahraniční věci (FAC), která vznikla odtržením od Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GEARC). Tato nová Rada bude řízena novým institutem „Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku“.³² Vysoký představitel bude jednat jménem Rady v politickém dialogu EU se třetími zeměmi na ministerské úrovni. Nahradí zde tak ministra zahraničí předsednické země, který tuto funkci vykonával před vstupem LS v platnost.³³ Předseda Evropské Rady předseda Evropské rady zajišťuje vnější zastupování Unie v záležitostech týkajících se společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Zastupuje tedy EU jako vrcholný představitel na summitech se třetími státy.³⁴

---

³¹ BENGTTSSON, Rikard.: *c. d.*, s. 2

³² *Prohlášení o praktických opatřeních, která mají být přijata ke dni vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, pokud jde o předsednictví Evropské Rady a Rady pro zahraniční věci*, In: www.consilium.europa.eu, <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/st06655.cs08.pdf>, č. 1, odstavec 1, 3. 3. 2010

³³ *Analýza dopadů Lisabonské smlouvy*, In: www.vlada.cz, <http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/Analýza-dopadu-Lisabonske-smlouvy.pdf>, s. 5, 6, 5. 5. 2010

³⁴ *Analýza dopadů Lisabonské smlouvy*, s. 5

Vnitřní reprezentace

Předsednictví reprezentuje Radu ve vztahu ke Komisi a Evropskému parlamentu (EP). Pro úspěšnost předsednictví je nezbytné, aby předsedající stát s oběma institucemi spolupracoval, protože většina unijních rozhodnutí je postavena na bázi konsenzu.

Zdá se, že problematičtější je její vztah s Komisí. Nastává zde totiž dualita zastupování navenek, neboť jak předsednictví, tak Komise zastupují EU vůči třetím zemím³⁵. Další třetí plochu lze vidět v rozličném přístupu ke Společenství. Komise je reprezentantem nadnárodního přístupu a hájí zájmy celého Společenství.³⁶ Naopak předsednictví je reprezentantem národních států a opírá se o zásady mezivládního přístupu. Tento problém však odpadá v důsledku změn vyplývajících z Lisabonské smlouvy, které jsou uvedeny výše.

Vztah mezi předsednictvím a EP závisí na přístupu předsedajícího státu; pokud má blízko k ideji federalizmu, jeho vztah k EP je méně konfrontační než v případě státu, který má blíže k mezivládnímu paradigmatu. V tomto vztahu EP figuruje jako formálně nadřazený, jelikož předsedající stát je povinen předložit svůj program EP a následně podat zprávu o výsledcích. Dalším faktorem, jenž znesnadňuje vztah předsednictví k EP, je spolurozhodovací procedura při schvalování legislativy. Kontroverzní návrhy pak končí u

---

³⁵ BENGTTSSON, Rikard: *c. d.*, s. 9

³⁶ PITROVÁ, Markéta: *Institucionální struktura Evropské unie*, Mezinárodní politologický ústav, Brno, 2006, s. 40

dohodovacího řízení. Lisabonská smlouva posiluje úlohu parlamentu. Procedura spolurozhodování se stává řádným legislativním postupem, představujícím standardní proceduru přijímání legislativních aktů a je rozšířen i do dalších oblastí, jako například u otázek justice a policejní spolupráce.³⁷

1.2.5 Funkce obhájce národních zájmů

Je zřejmě nereálné předpokládat, že by předsedající země pozbyla v době svého předsednictví vědomí vlastních národních zájmů. Podle Adriaana Schouta³⁸ je nemyslitelné, aby předsedající země na půl roku zapomněla na existenci svých národních zájmů a jednoznačně hrála pozici zcela neutrálního státu, který zastává pouze zájmy celé EU. Proto předsedající stát může akcentovat určité politické priority a zahrnout mezi ně i priority vlastní. Další možností, dokonce zvyklostí je, že předsedající stát reprezentuje svou zemi akcemi a kampaněmi různého, nejčastěji kulturního charakteru.

---

³⁷ *Analýza dopadů Lisabonské smlouvy*, In: www.vlada.cz, <http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/Analýza-dopadu-Lisabonske-smlouvy.pdf>, s. 19, 5. 5. 2010

³⁸ SCHOUT, Adriaan: *c. d.*, s. 3

2. Priority Českého předsednictví

2.1 Vytváření priorit

Dříve, než převezme stát štafetu předsednictví, musí představit Evropskému parlamentu priority a cíle svého působení v čele Rady EU. Tento postup byl zakotven již v roce 1983 v *Slavnostní deklaraci o Evropské unii*³⁹. Další požadavek, kladený na budoucí předsedající stát od roku 2007, je osmnáctiměsíční program, představující obecný rámec priorit a cílů předsednického tria⁴⁰.

Po dobu výsledných priorit daného státu předkládá vláda, držící v době předsednictví mandát. V případě České republiky to byla vláda Mirka Topolánka, složená ze tří parlamentních stran. Od počátku viditelným nedostatkem této vlády však byla její nestabilita⁴¹, což se poté projevilo 24. března 2009, kdy jí byla vyslovena nedůvěra. Nová vláda ustavila de facto jako svůj první krok funkci vládního tajemníka pro přípravu předsednictví a také změnila status Výboru pro Evropskou unii do podoby pracovního

---

³⁹ *Slavnostní deklarace o Evropské unii*, In: www.eurotreaties.com, <http://www.eurotreaties.com/stuttgart.pdf>, str. 5, 30. 3. 2010

⁴⁰ Tři po sobě jdoucí předsednictví.

⁴¹ V červnových volbách 2006 zvítězila ODS s mandáty, jako druhá skončila ČSSD s mandáty, poté KSČM s mandáty, KDU-ČSL s mandáty a jako poslední Strana zelených s mandáty. Koalice ODS, KDU-ČSL a Strany zelených disponovala 100 mandáty, tedy stejně jako obě opoziční strany. Vládu však podpořili přeběhlíci Miloš Melčák a Michal Pohanka

Volební výsledky, In: www.volby.cz, <http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps53?xjazyk=CZ>, 30. 3. 2010

orgánu vlády; tajemníkem byl jmenován Zdeněk Hrubý, který byl vystřídán ve funkci 9. ledna 2007 Alexandrem Vondrou.⁴²

V únoru 2007 představil veřejnosti Výbor pro Evropskou unii dokument *„Východiska k prioritám předsednictví ČR v Radě EU v prvním pololetí 2009. Evropa bez bariér.“*, jímž nastínil možné budoucí priority a identifikoval osm oblastí.⁴³ Po půl roce následuje nový dokument: *„Prioritní oblasti předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v prvním pololetí roku 2009.“*; jím je upřesněn a zároveň i snížen počet prioritních oblastí na pět.⁴⁴ Tato redukce by opravňovala k domněnce, že vláda vědomě zpřesnila počet svých priorit. Nicméně tato změna se jeví spíše optickou, neboť už pouhý náhled na obsah jednotlivých priorit druhého dokumentu shledá všechny priority dokumentu předchozího.

---

⁴² Za přípravu českého předsednictví je v nové vládě zodpovědný Vondra, In: www.euroactiv.cz, <http://www.euractiv.cz/cr-v-evropske-unii/clanek/za-ppravueskho-pedsednictv-je-v-nov-vld-zodpovdn-vondra>, 10. 4. 2010

⁴³ Jedná se o Konkurenceschopnost, čtyři svobody a liberální obchodní politika, energetika bezpečná a udržitelná, revize rozpočtu a reforma Společné zemědělské politiky, transatlantické vztahy, západní Balkán, východní Evropa, další rozvoj prostoru svobody, bezpečí a práva, Instituce a jejich reforma.

Výbor pro Evropskou unii, *Východiska k prioritám předsednictví ČR v Radě EU v prvním pololetí 2009. Evropa bez bariér*, In: www.acocr.cz, http://www.asocr.cz/index2.php?lh=z_d&ld=z_m&o=akt126&he=z_hVýchodiska_k_prioritám_předsednictví_ČR_v_Radě_EU_v_prvním_pololetí_2009, 20. 4. 2010

⁴⁴ Jedná se o Evropa konkurenceschopná a otevřená, energetika udržitelná a bezpečná, rozpočet pro budoucnost Evropy, Evropa jako globální partner, Evropa bezpečná a svobodná.

Útvar místopředsedy vlády pro evropské záležitosti, *Prioritní oblasti předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v prvním pololetí roku 2009*, In: www.msmt.cz, www.msmt.cz/uploads/Prioritni_oblasti_CZ_PRES.pdf, 20. 4. 2010

Poslední vládní dokument zabývající se českými prioritami, než byly prezentovány Evropskému parlamentu, nesl jméno „*Sektorové priority českého předsednictví EU 2009.*“ Rozvádí a zpřesňuje tzv. *sektorové agendy*, tedy veškerá témata, která by měla být v první polovině roku 2009 bez ohledu na preference ČR projednávána v rámci jednotlivých složení Rady EU, a to od pracovních skupin až po ministerská zasedání.

Posledním krokem k vytvoření konečné podoby českých priorit byl osmnáctiměsíční program zveřejněný 25. července 2008. Dokument obsahuje body opět shodné s prioritami, jež byly už formulovány v obou předešlých textech. V oblasti ekonomiky se doslova zmiňuje o odstranění překážek, bránících naplňování čtyř základních svobod, což spočívá v podpoře úsilí EU o prosazování volného obchodu a otevřenosti, jež bude založena na oboustranném prospěchu. Dále i v podpoře stále otevřenějších trhů v podmínkách spravedlivé hospodářské soutěže a konečně ve zlepšení obchodních toků. Jako mimořádně důležité je rovněž akcentováno odstranění zbývajících překážek bránících volnému pohybu pracovníků.⁴⁵ V oblasti energetiky se osmnáctiměsíční program zmiňuje o vytvoření konkurenceschopného, účinného a vzájemně propojeného vnitřního trhu s energií a o zlepšení bezpečnosti dodávek energie pro EU.⁴⁶ Ve sféře vnějších vztahů pak Unie doporučuje slovy dokumentu podporovat ve spolupráci s mezinárodními partnery i s partnery v

---

⁴⁵ Budoucí francouzské, české a švédské předsednictví, *18měsíční program Rady*, In: www.euroskop.cz, http://www.euroskop.cz/gallery/9/2881-080728_18m_prog_cz_korigendum.PDF, str. 24, 25 a 40, 1. 5. 2010

⁴⁶ *18měsíční program Rady*, s. 18, 19, 1. 5. 2010

regionu veškeré snahy o dosažení úplného míru na Blízkém východě.⁴⁷ Bezpečnost, stabilita a prosperita Evropy by měla být také posílena funkčními vztahy Unie se zeměmi na východní a jižní hranici regionu. Evropské politice by tudíž velmi prospělo respektování a naplňování úkolů a cílů, vztahujících se k Východnímu partnerství.⁴⁸ 6. ledna 2009⁴⁹ představil Mirek Topolánek Evropskému parlamentu priority českého předsednictví v Radě EU. Konečný počet priorit se tak ustálil na tři. Jedná se o takzvaná „3 E“: „Ekonomika, Energetika a Evropská unie ve světě“, jež jsou poté dále specifikovány. U priority „Ekonomika“ se mělo předsednictví věnovat zejména řešení finanční krize a boji za jednotný liberální trh bez omezení. V oblasti „Energetika“ se předsednictví zaměřilo na obnovení dodávek plynu z Ruska a s tím spojenou energetickou bezpečnost, nejenom i na liberalizaci trhu s plynem a elektřinou. V poslední oblasti, „Evropská unie ve světě“ deklarovalo předsednictví projekt Východního partnerství a řešení krize na Blízkém východě, umocněné probíhající válkou v Gaze.

Můžeme si tak přehledněji povšimnout konečné redukce priorit z osmi na tři, což lze připsat hned několika faktorům. Prvotně bylo osm priorit pouhým návrhem, které oblasti by měly být prioritními, ale po dvou letech jejich analyzování a postupné

---

⁴⁷ 18měsíční program Rady, s. 87, 1. 5. 2010

⁴⁸ 18měsíční program Rady, s. 9, 1. 5. 2010

⁴⁹ Topolánek představil tři E českého předsednictví, In: www.novinky.cz, <http://www.novinky.cz/domaci/158104-topolánek-představil-tri-e-ceskeho-predsednictvi.html>, 1. 5. 2010

specifikace byly zredukovány na tři nejdůležitější. Uvedené změně také napomohly události, které vznikly těsně před započítím českého předsednictví, a to zejména plynová krize, válka v Gaze a sílící všeobecná finanční krize. Podobnou zkušenost, kdy stát musí reagovat na aktuální dění a tím i změnit své priority, můžeme najít například u předsednictví VB, jejíž hlavní prioritou se stala reakce na ptačí chřipku nebo u Francie, která se věnovala finanční krizi.⁵⁰ Podíváme-li se kriticky na priority deklarované např. Slovinskem v roce 2008, pak neshledáme výčet českých priorit nijak nízkým.⁵¹ Nadto předcházející předsednictví francouzské prezentovalo priority čtyři.⁵²

2.2. Analýza výsledných priorit

České předsednictví si v oblasti ekonomiky vytýčilo jako jednu z hlavních priorit boj proti finanční krizi, a to bez zavedení protekcionistických opatření. Samotnou snahu o zastavení či zmírnění krize lze považovat za prioritu, vycházející jak z českých, tak

---

⁵⁰ MANDA, Libor: *Priority českého předsednictví*, In: *Předsednictví České republiky v Radě EU*, IREAS, Praha, 2008, s.36

⁵¹ Jedná se o Lisabonskou smlouvu, Energetiku a klimatické změny, Růst a zaměstnanost a Západní Balkán.

Slovinsko zveřejnilo priority svého předsednictví, In: www.euractiv.cz, <http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu/clanek/slovinsko-zveřejnilo-priority-sveho-predsednictvi>, 5. 1. 2010

⁵² Jedná se o Energie a klima, Problematika migrace, Bezpečnost a obrana a Zemědělství. Přehled předsednických zemí EU. Francie, In: www.euroskop.cz, <http://www.euroskop.cz/8426/sekce/francouzske-predsednictvi-1-7---31-12-2008/>, 6. 5. 2010

i evropských zájmů. Malé rozdíly lze však zjistit v prostředcích. Česká republika, jejíž ekonomika je otevřená a závislá na dovozu a vývozu zboží a služeb, se postavila jednoznačně proti protekcionistickým opatřením. U všech stran ve Sněmovně Parlamentu České republiky najdeme shodu, týkající se otevřenosti evropského trhu.⁵³ Naproti tomu Francie, jeden ze zakladatelů Evropské unie, se postavila za protekcionistická opatření, jakkoliv se zbytek členských států připojil k postoji českého předsednictví; přesto bych označil tuto prioritu za odpovídající českým i evropským zájmům. Dalším cílem českého předsednictví v oblasti ekonomiky bylo odstranění přechodných období na pracovním trhu, jež omezovala možnost občanů Evropské unie pracovat v dalších členských státech. Tato priorita je ve své podstatě ovlivněna cílem českých parlamentních stran odbourávat protekcionistická opatření na evropském trhu. I u této otázky nalezneme plnou shodu v programech parlamentních subjektů, požadujících ukončení všech přechodných opatření volného pohybu

---

⁵³ Volební programy parlamentních stran, ODS s. 10 a 4, ČSSD s. 74, SZ s. 7 a 42, KDU-ČSL s. 83, KSČM s. 20.

ODS, *Společně pro lepší život*, In: www.ods.cz, <http://archiv.ods.cz/volby/weby/2006/program.php>, 7. 5. 2010

ČSSD, *Jistoty a prosperita*, In: www.volby-2006.cz, http://www.volby-2006.cz/pdf/volebni_program_CSSD.pdf, 7. 5. 2010

SZ, *Kvalita života*, In: [www.strana.zeleni.cz](http://strana.zeleni.cz), <http://strana.zeleni.cz/3516/clanek/volebni-program-ke-stazeni/>, 7. 5. 2010

KDU-ČSL, *Klidná síla*, In: www.kdu.cz, http://www.kdu.cz/getattachment/Dokumenty/Volby/2006/Volby-do-PSP-CR/Volebni-program-KDU-CSL-2006---2010/Volebni_program_KDU-CSL_2006_-_2010_pdf.aspx, 7. 5. 2010

KSČM, *S lidmi pro lidi*, In: www.volby-2006.cz, <http://www.volby-2006.cz/programy/clanek.php?cl=50>, 7. 5. 2010

osob.⁵⁴ Pouhý pohled na postoj ostatních členských států vyjevuje nejednotnost. Většina členů Evropské unie zavedla ochranná opatření na svých pracovních trzích ještě před nebo při vstupu států střední a východní Evropy do Unie. A tak lze za povahou této priority spatřovat český národní zájem.

V oblasti energetiky se české předsednictví zaměřilo na energetickou bezpečnost, preferovaně na řešení plynové krize a liberalizaci trhu s plynem a elektřinou. Stejně jako zbytek Evropy je i Česká republika závislá na dodávkách zemního plynu a ropy z Ruska. Proto lze považovat obnovení toku zemního plynu (byl zastaven 7. ledna 2009⁵⁵ společností GASPROM) do Evropy jednoznačně za společný zájem. Rozdíly lze ale vyzorovat v jiné oblasti energetické bezpečnosti, a to v diverzifikaci zdrojů. Česká republika by byla upřednostňovala spíše diverzifikaci dodávek plynu pomocí projektu Nabucco. Zde se zájmy české republiky rozpoznatelně rozcházejí se zájmy jiných členských zemí. Například Německo, které podporuje projekt Nord Stream a spoléhá na dobré vztahy s Ruskem, za což byla z hlediska bezpečnostních strategických zájmů Unie oprávněně kritizována Angela Merkelová. Další státy jako Itálie, Maďarsko se podílejí na jiném projektu South Stream rovněž spojeným s Ruskem. Je tedy zřejmé, že z hlediska diverzifikace zdrojů se české zájmy liší

---

⁵⁴ Volební programy parlamentních stran, ODS s. 10,17, ČSSD s. 76, SZ s. 42,KDU-ČSL s. 12, KSČM s. 1

⁵⁵ War-war, not jaw-jaw: The disappointing failure of efforts to end the gas wars, In: www.economist.com, http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TNJQSVRD, 10. 5. 2010

od zájmů Evropské unie. Další významnou prioritou v oblasti energetiky byla liberalizace trhu s elektřinou a plynem. Snaha liberalizovat tento trh se na půdě Evropské unie odehrávala po dva roky pro absenci shody mezi členskými státy. Ostatně jednoznačnou shodu nenalezneme ani na půdě českého Parlamentu. Volební program KSČM hovoří spíše o znárodnění energetické oblasti než o její liberalizaci.⁵⁶ Volební program ČSSD se o tomto problému dokonce nezmiňuje. Naopak programy vládních stran ODS, KDU-ČSL a SZ deklarovaly liberalizaci trhu s elektřinou a plynem zdůrazněním boje proti monopolům a za větší práva koncových uživatelů.⁵⁷ Nelze proto zmíněnou prioritu označit jednoznačně ani za evropský, ani za národní zájem. Nezbyvá než ji pokládat za prioritu společnou.

U poslední ze tří sledovaných oblastí, „Evropská unie ve světě“, se předsednictví zaměřilo na projekt Východního partnerství a mírový projekt na Blízkém východě umocněný válkou v Gaze. Projekt Východního partnerství nezískal plnou podporu všech členských států. Francie, Itálie a Španělsko preferovaly středomořskou iniciativu a Německo spíše spoléhalo na dobré vztahy s Ruskem. Naopak české parlamentní strany zde nezvykle dosahují naprosté shody. Všechny totiž uvádějí ve svých programech nezbytnost spolupracovat se státy východní Evropy⁵⁸, nebo obecně úkol spolupracovat se sousedy.⁵⁹ Tuto prioritu lze proto označit za národní. Jako další oblast priority

---

⁵⁶ Volební program KSČM str. 5

⁵⁷ Volební programy vládních stran, ODS s. 12, KDU-ČSL s. 12, SZ s. 8,16

⁵⁸ Volební programy KDU-ČSL s. 39, ČSSD s. 76, ODS s. 54

⁵⁹ Volební programy KSČM s. 12, SZ s. 5

„Evropská unie ve světě“ lze pokládat uzavření příměří v nově vyvstalém konfliktu v Gaze i obecně nahlížený mírový proces na Blízkém Východě. Dosažení příměří v této oblasti a konec válečných konfliktů jako takových je opět společnou prioritou Evropské unie. Tuto shodu podporují jednotně i české parlamentní strany. Zatímco jmenovitě o Blízkém Východě se zmiňuje pouze ODS⁶⁰, ostatní strany referují spíše obecně „udržení míru“.⁶¹ A tak lze i tuto poslední prioritu českého předsednictví pokládat jak za národní, tak i evropskou.

---

⁶⁰ Volební program ODS s. 54

⁶¹ Volební programy ČSSD s. 73, SZ s. 54,55, KDU-ČSL s. 4,82, KSČM s. 12

3. Priority ČR v kontextu reality předsednictví

3.1 Ekonomika

Ekonomika je shodně pokládána za jednu z předních politik vyspělých států. Jestliže platí, že energetika je krví moderní společnosti, pak ekonomika je jejím srdcem. Už letnému kritickému pohledu na členské státy Evropské unie, se stěží objeví dva z nich se stejnou ekonomickou politikou. Vyplývá z toho, jak je celá oblast této priority diverzifikovaná a složitá, zejména za předsednictví malých států. Marek David k tomu uvedl: *"Od českého předsednictví toho v ekonomické oblasti nebylo možné mnoho očekávat. Fiskální politika je v rukou jednotlivých států, měnovou politiku řídí nezávislá Evropská centrální banka (ECB)."*⁶²

Vládní koalice České republiky je vnímána jako pravostrředová. Na základě ideologie těchto stran a jejich volebního programu lze už primárně rozpoznat jejich podporu liberálnímu trhu. Navíc je Česká republika charakteristická malou a otevřenou ekonomikou, která závisí výrazně jak na dovozu, tak na vývozu. Proto si české předsednictví vybralo za vlastní slogan „Evropu bez bariér“ a v prioritě ekonomika se zaměřilo na odbourávání ekonomických bariér mezi členskými státy EU, zvláště pak na odstranění překážek v mobilitě pracovníků. Další prioritou ve zmíněné oblasti, objevivší se

---

⁶² Role českého předsednictví v boji s krizí byla přínosná, tvrdí analytici. In: [www.ihned.cz, http://domaci.ihned.cz/c1-36706590-role-ceskeho-predsednictvi-v-boji-s-krizi-byla-prinosna-tvrdi-analytici](http://domaci.ihned.cz/c1-36706590-role-ceskeho-predsednictvi-v-boji-s-krizi-byla-prinosna-tvrdi-analytici), 15. 5. 2010

až těsně před nástupem ČR do předsednické funkce, byl boj proti finanční krizi. Že se jednalo o novou a nečekanou událost, dokazuje i skutečnost, že francouzské předsednictví téma řešení finanční krize mezi své priority nezahrnulo.⁶³ Je zjevné, že se české předsednictví zmíněnou problematikou zabývalo nejvíce.

S ohledem na řešení složitostí finanční krize se tak staly postuláty našeho zaměření dohled nad finančním trhem, koordinace hospodářské politiky a hlavně zabránění protekcionismu. Právě bránění protekcionistickým praktikám bylo velmi kladně hodnoceno ekonomickými analytiky.⁶⁴ Ve vládní koalici v tomto smyslu panovala shoda, což bylo demonstrováno i slovy premiéra Mirka Topolánka: *„Krise nás zasáhla všechny bez výjimky a pouze koordinovaným a společným přístupem ji můžeme překonat. Vnitřní trh je nástroj, který nás z krize vyvede. Proto všechna opatření, která činíme na národní úrovni, abychom pomohli našim ekonomikám, musejí respektovat společná pravidla a musejí být úzce koordinovaná.“*⁶⁵ Ve stejném smyslu se vyjádřil i ministr pro evropské záležitosti: *Nebývalá ostrost krize nás vede k tomu, že si znovu dobře uvědomujeme, jak zásadní*

---

⁶³ *The French EU Presidency 2008 – what to expect*, In: www.openeurope.org.uk, <http://www.openeurope.org.uk/research/frenchpresidency.pdf>, 15. 5. 2010

⁶⁴ Ekonomové oceňují především snahu o koordinaci hospodářské politiky a zamezení protekcionismu.

Role českého předsednictví v boji s krizí byla přínosná, tvrdí analytici. In: www.ihned.cz, <http://domaci.ihned.cz/c1-36706590-role-ceskeho-predsednictvi-v-boji-s-krizi-byla-prinosna-tvrdi-analytici>, 15. 5. 2010

⁶⁵ *Krise nás zasáhla všechny bez výjimky*, In: www.lidovky.cz, http://www.lidovky.cz/ln_eu.asp?r=ln_eu&c=A090211_181627_ln_eu_mel, 20. 5. 2010

význam mají dnes lekce, které světu zanechala Velká krize 30. let. Varují, abychom nedopustili renesanci protekcionismu ve světovém obchodě, jež by jen roztáčela krizi do vyšších obrátek. Abychom se nepokoušeli o pošetilá národní či regionální léčení krize „na úkor sousedů“, jež nakonec poškodí všechny, abychom nedopustili rozrušování cenného velkého prostoru jednotného vnitřního trhu EU s jeho svobodami pohybu výrobních faktorů a pravidly konkurence a státní pomoci, abychom nedopustili narušování nezávislosti centrálních bank, abychom nepolevili v trvalé péči o konkurenceschopnost ekonomik a pružnost jejich trhů. Jako by to tušila, česká vláda si ještě hluboko v minulém roce vepsala hlavní z těchto zásad do priorit svého blížícího se předsednictví.”⁶⁶

Prvním počinem českého předsednictví bylo svolání summitu do Berlína na 22. února 2009 za účasti zástupců Německa, Velké Británie, Francie, Itálie, Nizozemska a Španělska. Výsledkem summitu bylo mj. i prohlášení o nutnosti posílení regulace a dohledu nad finančními trhy a zabránění protekcionismu.⁶⁷ Výsledky summitu se poté české předsednictví snažilo důrazně prosazovat. První úspěch se následně dostavil už za osm dní, kdy byl z české iniciativy v zájmu resumé summitu svolán mimořádný summit Evropské rady do Bruselu 1. března 2009. Právě jedním z výsledků zmíněného setkání

---

⁶⁶ VONDRA, Alexandr: *Po uši v ekonomice – také v politice*. In: www.blog.aktualne.centrum.cz, <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/alexandr-vondra.php?itemid=5859>, 13. 5. 2010

⁶⁷ *Outcome of the Berlin Summit on 22 February 2009 in preparation of the G20 Summit in London on 2 April 2009*, In: www.bundesregierung.de, <http://www.bundesregierung.de/Content/EN/Pressemitteilungen/BPA/2009/2009-02-22-outcome.html>, 15. 5. 2010

bylo, kromě dohody na dalších krocích v boji proti finanční krizi, také odmítnutí protekcionismu⁶⁸. Nalezení společného postoje lze proto pokládat za zřejmý úspěch českého předsednictví, jakkoliv se octl sám francouzský prezident Sarkozy v roli vlivného zastávce protekcionistických opatření. Právě on obhajoval už v lednu 2009 návrh na poskytnutí 6,5 mld. EUR francouzským automobilkám a stejně tak vyzýval k preferenční podpoře produktů vyrobených na národním území.⁶⁹ Sarkozy dokonce prohlásil, že by bylo neomluvitelné, aby byla vybudována továrna určitého výrobce automobilů v Česku a vozy by se pak prodávaly ve Francii. Doporučoval ukončit výrobu automobilů značky Peugeot v Česku, jakmile to jen bude možné.⁷⁰ Po tomto povahou pracovním summitu byl svolán formální summit Evropské rady na 20. března do Bruselu, kde předsednictví opakovaně usilovalo o zamezení negativních dopadů finanční krize. Nakonec bylo dohodou přijato zdvojnásobení limitu nástroje EU na podporu platebních bilancí členských států EU stojících mimo eurozónu z 25 na 50 miliard.⁷¹ Výhodně z této

---

⁶⁸ *Společný postup k překonání krize*, In: www.vlada.cz, <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/spolecny-postup-k-prekonani-krize-54401/>, 20. 5. 2010

⁶⁹ *French protectionism: all smoke and mirrors*, In: www.economist.com, http://www.economist.com/blogs/charlemagne/2009/03/french_protectionism_all_smoke, 20. 5. 2010

⁷⁰ POTUŽNÍK, F. Jiří, SLAVÍK, Herbert: *Mirek Topolánek: Sto dní v cele Evropy*, WWA PHOTO, Praha, 2009, s. 69

⁷¹ *Závěry summitu Evropské Rady*, In: www.eu2009.cz, <http://www.eu2009.cz/event/1/1472/>, s.5, 20. 5. 2010

kapacity už čerpá Maďarsko a Lotyšsko⁷², a v květnu byla na setkání ministrů financí dohodnuta z téhož zdroje pomoc v objemu 5 mld. EUR Rumunsku.⁷³

Za další úspěch předsednické iniciativy v téže oblasti lze považovat i zasedání ministrů financí a guvernérů centrálních bank 3. - 4. dubna v Praze, kde byly projednány okolnosti dohledu nad finančním trhem. Za podklad sloužila zpráva vypracovaná Jacquesem de Larosièrem.⁷⁴ Důsledky těchto závěrů už byly znát na zasedání rady ECOFIN 9. června v Lucemburku. Cíl vytvoření nezávislé národní instituce pro dohled nad finančním trhem se promítl i do vzniku Evropské rady pro systémová rizika (ESRB), která bude dohlížet na makrofinanční stabilitu v EU, a Evropský systém finančního dohledu (ESFS).⁷⁵ Nová instituce bude podřízena Evropské centrální bance. Velká Británie zpočátku odmítala vznik takového orgánu i tomu, aby v jeho čele stál šéf Evropské centrální banky (ECB). Nakonec však ustoupila od svých námitek, ale dosáhla kompromisu - orgán nebude

---

⁷² *EU steps in with emergency financing for three member states*, In: www.ec.europa.eu, http://ec.europa.eu/economy_finance/een/014/article_8884_en.htm, 20. 5. 2010

⁷³ *Ministři financí EU se sešli na jednání Rady ECOFIN*, In: www.mfcr.cz, http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/predsednictvi_cr_v_rade_47404.html, 20. 5. 2010

⁷⁴ *Závěry Rady pro hospodářské a finanční záležitosti*, In: www.eu2009.cz, <http://www.eu2009.cz/event/1/424/>, 21. 5. 2010

⁷⁵ *Závěry Rady pro hospodářské a finanční záležitosti*, In: www.consilium.europa.eu, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/108392.pdf, s. 9-11, 21. 5. 2010

zasahovat do rozpočtů členských států.⁷⁶ Červnová Evropská rada pak tyto základní principy reformy schválila a vyzvala k rychlému přijetí příslušných legislativních návrhů.⁷⁷

K posílení finančních trhů na mezinárodní úrovni sloužil summit G20 konaný 2. dubna 2009 v Londýně, kde české předsednictví zastupovalo EU. Za nevýznamnější výsledek summitu lze považovat navýšení finančních zdrojů pro Mezinárodní měnový fond, zdržení se ochrannářských opatření a posílení kontroly nad finančním systémem.⁷⁸ Dále se účastníci rozhodli přijmout kolektivní zodpovědnost za zmírnění sociálních dopadů krize. Prosazení těchto bodů, které mají předpoklad pomoci překonat finanční krizi, jsou plně ve schodě s českým postojem k uvedenému problému. Dosažení těchto výsledků staví české předsednictví do příznivého světla z celosvětového náhledu zvláště proto, že G-20 je možno považovat za globálního lídra ekonomiky, jelikož představuje 80% světového obchodu.

Další z priorit českého předsednictví bylo zajistit volný trh pracovních sil. Předsednictví se snažilo ukázat, že migrace pracovních sil je prospěšná. Úspěch této snahy se zrcadlí v závěrech „Profesní a geografické mobility a volnému pohybu osob v rámci EU“ na půdě

---

⁷⁶ *Unie se dohodla na přísnější regulaci finančních trhů*, In: [www.rozhlas.cz, http://www.rozhlas.cz/zpravy/ekonomika/zprava/596656](http://www.rozhlas.cz/zpravy/ekonomika/zprava/596656), 21. 5. 2010

⁷⁷ *Závěry předsednictví 18/19 6/2009*, In: [www.consilium.europa.eu, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/108634.pdf](http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/108634.pdf), s. 7-8, 21. 5. 2010

⁷⁸ *Explanatory guide to the communiqué*, In: [www.londonsummit.gov.uk, http://www.londonsummit.gov.uk/en/summit-aims/communique-explanation/](http://www.londonsummit.gov.uk/en/summit-aims/communique-explanation/), 21. 5. 2010

Rady pro zaměstnanost a sociální politiku; zdůrazňuje se jimi význam mobility a volného pohybu osob, neboť přispívá k vytváření většího počtu a lepších pracovních příležitostí, k účinnému využívání lidských zdrojů a k přizpůsobení ekonomik rychlým změnám, a to i v době hospodářské krize.⁷⁹ Příprava a realizace konference „Posilování konkurenceschopnosti EU: potenciál migrantů na trhu práce“, je bezpochyby dalším aktivem českého předsednictví. Dospělo se tu k závěru, že migrace má zásadní význam pro konkurenceschopnost a rozvoj EU.⁸⁰

Při vstupu nových členských států ze střední a východní Evropy zavedla většina stávajících členských států⁸¹ přechodná ochranná opatření pro pohyb pracovníků. V době zahájení českého předsednictví využívaly přechodných ochranných opatření pouze čtyři členské státy, a to Belgie, Dánsko, Německo a Rakousko. Během českého předsednictví Belgie a Dánsko odstranily svá ochranná opatření v dubnu 2009. Zde se ovšem nejedná o úspěch české diplomacie, neboť uvedenými státy bylo již dříve deklarováno, že v roce 2009 tato opatření zruší.⁸² Lze tu konstatovat i nezdar České republiky v pozici předsednické země; nepodařilo se přesvědčit

---

⁷⁹ *Přijetí závěrů Rady*, In: www.register.consilium.europa.eu, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/09/st06/st06480.cs09.pdf>, s. 3, 21. 5. 2010

⁸⁰ *Konkurenceschopnost a migrace jsou klíčové i v současné krizi*, In: www.europeanmovement.cz, http://www.europeanmovement.cz/aktuality/?News_Id=63, 22. 5. 2010

⁸¹ S výjimkou VB, Švédska a Irska

⁸² *Volný pohyb pracovníků v rozšířené EU*, In: www.euractiv.cz, <http://www.euractiv.cz/rozsirovani-eu/link-dossier/voln-pohyb-pracovnk-v-rozen-eu>, 21. 5. 2010

Německo a Rakousko, aby zrušily svá restriktivní opatření.⁸³ Oba státy si ponechaly maximální možnou délku přechodných opatření, jak jim to umožňují přístupové dokumenty.

3.2 Energetika

Za druhé "E" v pořadí českých priorit lze pokládat energetiku. Je jednou z nejdůležitějších „politik“ a jak bylo už zmíněno dokonce krví moderní společnosti. Navíc omezené množství zdrojů a jejich čerpání i možné vyčerpání zvyšuje význam energetiky do budoucnosti. Význam energetické politiky můžeme dohledat již v samotných základech Evropské unie. Byly to právě komodity jako uhlí a ocel, které motivovaly nejvyvinutější západoevropské státy k vytvoření Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO); nejenak i atomová energie, jejíž nezbytnost si vynutila vznik Evropské společnosti pro atomovou energii (EUROATOM). Sama skutečnost absence společné energetické unijní politiky (až do 1. prosince 2009, do přijetí Lisabonské smlouvy) je nepřímým důkazem její prioritní důležitosti pro ekonomiku moderního rozvinutého státu, tím spíše pro jejich Společenství. S ohledem na uvedené skutečnosti nemohla chybět energetika ani mezi českými prioritami.

---

⁸³ *Přechodné období vyplývající z rozšíření EU v roce 2004, In: www.euroskop.cz, <http://www.euroskop.cz/617/sekce/prechodne-obdobi-na-dolny-pohyb-pracovniku/>, 22. 5. 2010*

Už v samotném úvodním období českého předsednictví byla potvrzena správnost zařazení energetiky mezi jím sledované prioritní oblasti, a to zejména s ohledem na bezpečnostní aspekt celé problematiky. Máme tu na mysli všechny skutečnosti vystupňované do obecného fenoménu označovaného jako „plynová krize“. Z ní vzešel poznatek soustředit se na úkol větší diverzifikace zdrojů. Počátek krize se sice opticky projevoval jen jako další etapa sporu mezi Ukrajinou a Ruskem, jak bylo možno v regionu sledovat každou zimu od roku 2006. Po dvou letech však nabývá signál, adresovaný evropským odběratelům prezidentem Gazpromu, téměř povahy diplomaticky vyostřené. Staví jím před Evropskou unií možné riziko omezování dodávky ruského plynu způsobované Ukrajinou.⁸⁴ Ta následně zrušila smlouvu o tranzitu plynu, na což Rusko odpovědělo snížením dodávek plynu EU přes území Ukrajiny⁸⁵, již dokonce obviňuje ze zcizování části smluvní plynové kapacity. Maďarsko, Slovensko, Bulharsko a Rumunsko pocítily snížení dodávek plynu bezprostředně, neboť jsou na dodávkách ruského plynu závislé bezrezbytku.

Německo, jehož vztahy s Ruskem nabývaly v uplynulých letech povahy více než vstřícné, obhajovalo stanovisko Ruska jako tradičně

---

⁸⁴ *Pipe down. The annual gas squabble between Russia and Ukraine turns nastier—to the alarm of much of Europe*, In: www.economist.com, http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TNJDPDV, 22. 5. 2010

⁸⁵ *War-war, not jaw-jaw. The disappointing failure of efforts to end the gas wars*, In: www.economist.com, http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TNJQSVRD, 22. 5. 2010

spolehlivého smluvního partnera a dodavatele.⁸⁶ V nastalé situaci slavila tzv. ping-pongová strategie předsedy české vlády úspěch a 19. ledna 2009 byla uzavřena smlouva mezi Ruskem a Ukrajinou o dodávkách plynu.

V květnu se ruský premiér Vladimír Putin obrátil na EU s doporučením, aby bylo Ukrajině evropskými odběrateli umožněno vyrovnat dluh, který způsobila svévolným odběrem plynu ze zásobníků. Tímto doporučením, reprezentujícím částku 4,2 mld. EUR si měla EU de facto zabezpečit další plynulou smluvní dodávku plynu. Vyhrocená krizová situace nabývající už konfliktní podoby byla vystupňována z ruské strany sdělením, že pokud Ukrajina neuhradí plyn dodaný za měsíc červen, tak budou 7. července dodávky zastaveny. Premiérka Ukrajiny Julia Tymošenko pak přímo požádala EU o půjčku 5 miliard EUR, jež by zastavila možnou eskalaci plynové krize. Ale už nedlouho poté, po schůzce v Bruselu 29. června, částku snížila na 2,1 miliardy. České předsednictví rozeslalo „non-paper“, navrhuující ignorovat všechny požadavky půjček. Stanovisko bylo argumentováno odkazem na smlouvu plynových společností EU s Gazpromem⁸⁷, který je smluvně odpovědným za plynulé dodávky

---

⁸⁶ *Energetic squabbles. Russia injects new fizz into the European Union's continuing debate over energy policy,* In: www.economist.com, http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TNJNGVN, 22. 5. 2010

⁸⁷ *Energetic blackmail. Efforts to extort money to avoid another gas cut-off come to nothing,* In: www.economist.com, http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TPJQQRJN, 22. 5. 2010

plynu až na hranice Unie. Českému předsednictví se tak účinnou a důslednou diplomacií podařilo obnovit dodávky plynu do regionu.

Samotný spor mezi Ukrajinou a Ruskem tím však vyřešen nebyl, což znamená, že krize podobná té z počátku roku 2009 se může opakovat. Proto se české předsednictví zaměřilo na diverzifikaci zdrojů jižním směrem, když se pokusilo oživit projekt Nabucco. 17. března 2009 byla v té věci podepsána nezbytná smlouva s Tureckem. Ovšem i tento projekt vykazuje slabé stránky, k dodávkám se dosud zavázal jen Ázerbájdžán a s menšími zárukami i Turkmenistán⁸⁸, přičemž za další možné dodavatele plynu lze považovat i Egypt, Irák nebo Írán⁸⁹. Řada států místo projektu Nabucco podporuje jiný projekt, a to South Stream spadající pod Rusko. Rusko se snaží získat maďarskou energetickou společnost, která je však jedním z hlavních aktérů v konsorciu Nabucco. Proti podpoře projektu Nabucco příznačně vystupovalo například Německo, jež má, jak už víme, delší dobu vřelé obchodní vztahy s Ruskem, a tak podporuje jak projekt Nord Stream, tak i South Stream⁹⁰. Rusko má na své straně už celou

---

⁸⁸ *Výsledky českého předsednictví v energetice*, In: www.euractiv.cz, <http://www.euractiv.cz/energetika/link-dossier/vysledky-ceskeho-predsednictvi-v-energetice-000054>, 22. 5. 2010

⁸⁹ *Mezivládní dohoda o projektu Nabucco podepsána*, In: www.euractiv.cz, <http://www.euractiv.cz/energetika/clanek/mezivladni-dohoda-o-projektu-nabucco-podepsana-006263>, 22. 5. 2010

⁹⁰ *Germany's Gas War? Nabucco Vs. South Stream -- And Schroeder Vs. Fischer*, In: www.rferl.org, http://www.rferl.org/content/Germanys_Gas_War_Nabucco_Vs_South_Stream_And_Schroeder_Vs_Fischer_/1768674.html, 22. 5. 2010

řadu partnerů z EU, jako například Itálii, Slovinsko, Bulharsko, Řecko⁹¹. Tento stav představuje ohrožení pro projekt Nabucco, a tedy pro celou ideu diverzifikace zdrojů. I kdyby se však podařilo projekt Nabucco úspěšně realizovat, stále by to dostatečně neřešilo energetickou závislost na Rusku, neboť předpokládaná roční dodávka plynu prostřednictvím plynovodu Nabucco představuje 31 miliard kubíků⁹², přičemž spotřeba EU je 500 miliard. Což je možné vysvětlit, proč proti diverzifikaci zdrojů jižním směrem pomocí projektu Nabucco vystupovala celá řada států EU. Českému předsednictví se podařilo prosadit financování projektu Nabucco ze zdrojů, které by měly být investovány do energetických projektů v rámci Plánu hospodářské obnovy Evropy. Plán počítá s investicemi ve výši 4 miliard EUR⁹³ do modernizace plynovodů, budování nových zásobníků a větrných elektráren.⁹⁴ Odtud smí projekt Nabucco počítat s pouhými 200 mil. EUR, i když to zdaleka neřeší celý

---

⁹¹ *France joins South Stream gas pipeline*, In: www.euactiv.com, <http://www.euactiv.com/en/energy/france-joins-south-stream-gas-pipeline/article-187830>, 22. 5. 2010

⁹² Fakta o projektu Nabucco, In: www.nabucco-pipeline.com, <http://www.nabucco-pipeline.com/portal/page/portal/en/press/Facts%20Figures>, 23. 5. 2010

⁹³ Česká republika dostane 35 milionů eur na výstavbu dalších plynových zásobníků a dále společně s jedenácti zeměmi se podělí o částku 80 milionů eur na modernizaci plynovodů, aby byl umožněn i reverzní tok.

Předběžná dohoda mezi předsednictvím a EP ohledně stimulačního balíčku, In: www.euactiv.cz, <http://www.euactiv.cz/energetika/clanek/predbezna-dohoda-mezi-predsednictvim-a-ep-ohledne-stimulacniho-balicku-005884>, 22. 5. 2010

⁹⁴ *Economic recovery plan: MEPs reach deal with Council Presidency on energy projects*, In: www.europarl.europa.eu, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?language=CS&type=IM-PRESS&reference=20090416IPR53785>, 23. 5. 2010

investiční problém, takže je úspěch celého záměru nemyslitelný bez vstupu investorů ze soukromého sektoru.

Dalším dokumentem, který vykazuje úspěšnou aktivitu českého předsednictví v oblasti energetiky, je „Druhý strategický energetický přezkum“. Závěr tohoto přezkumu se věnuje potřebám energetiky v krátkodobém a dlouhodobém horizontu a zmiňuje sedm prioritních oblastí⁹⁵. Zaznamenáváme tu důraz na diverzifikaci zdrojů a podporu Jižního koridoru jako nástroje Přezkumu. Nicméně dikce Přezkumu je dosti obecná v otázce, jaké projekty realizovat v oblasti Jižního koridoru. Přezkum označuje tři možné projekty, a to South Stream, Nabucco a ITGI.⁹⁶ České předsednictví upřednostňovalo projekty Nabucco a ITGI a usilovalo o výraznější zapojení do těchto projektů na úkor South Streamu. Tento záměr uspěl na summitu „Jižní koridor - nová hedvábná stezka“, kde došlo k podepsání společné deklarace o intenzivnější spolupráci mezi EU, Ázerbájdžánem, Gruzíí, Egyptem a Tureckem.⁹⁷ Úspěch českého předsednictví lze doložit z deklarace summitu „Jižní koridor“, kde je prezentována podpora pouze

---

⁹⁵ Zmiňují se o těchto oblastech: diversifikace dodávek a požadavky na infrastrukturu, vnější energetické vztahy, zásoby ropy a plynu, mechanismy reakce na krizové stavy, energetická účinnost a optimální využití domácích zdrojů EU.

Závěry Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku, In: [www.europa.eu, http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=PRES/09/43&format=HTML&aged=0&language=CS&guiLanguage=en](http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=PRES/09/43&format=HTML&aged=0&language=CS&guiLanguage=en), 23. 5. 2010

⁹⁶ *EU se pokusí vyřešit nejasnosti ohledně Jižního koridoru*, In: www.euactiv.cz, http://www.euractiv.cz/energetika/clanek/eu-se-pokusi-vyresit-nejasnosti-ohledne-jizniho-koridoru-005958, 24. 5. 2010

⁹⁷ *PROHLÁŠENÍ - Pražský summit, Jižní koridor, 8. května 2009*, In: [www.eu2009.cz, http://eu2009.cz/en/news-and-documents/press-releases/*kopie-1:-the-declaration---prague-summit--southern-corridor--may-8--2009-21588/](http://eu2009.cz, http://eu2009.cz/en/news-and-documents/press-releases/*kopie-1:-the-declaration---prague-summit--southern-corridor--may-8--2009-21588/), 26. 5. 2010

projektům Nabucco a ITGI, ale nenalezneme zde ani zmínku o projektu South Stream.⁹⁸

Za nezanedbatelnou prioritou v oblasti energetiky lze pokládat i liberalizaci trhu s plynem a elektřinou. Podařilo se tu českému předsednictví dosáhnout konsenzu nad Třetím liberalizačním balíčkem, obsahujícím pět norem, jež se snaží Komise prosadit již od roku 2007. Jeho přijetí bylo nejvíce komplikováno otázkou vlastnického oddělení výroby a distribuce energií (unbundling). Komise zde zastávala stanovisko úplné liberalizace, tedy naprostého oddělení výroby a distribuce energie.

Zástupci EP ustoupili požadavkům členských zemí v otázce unbundling, ale za cenu zvýšené ochrany spotřebitele, který by měl mít právo na bezplatnou změnu dodavatele do tří týdnů.⁹⁹ Kritika členských zemí pak donutila Komisi předložit druhou možnost, podle níž by energetické firmy nemusely prodat své distribuční sítě, ale kontrolu by nad nimi převzal tzv. nezávislý systémový operátor.¹⁰⁰ Členské státy však dále usilovaly o co nejmenší intervence, a tak Francie s Německem předložily třetí variantu. Ta předpokládá zachování části rozhodovacích distribučních pravomocí v rukou energetických společností.¹⁰¹ Třetí liberalizační balíček pak umožňuje

---

⁹⁸ *PROHLÁŠENÍ - Pražský summit, Jižní koridor*, 8. května 2009

⁹⁹ *Výsledky českého předsednictví v energetice*

¹⁰⁰ *NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY*, In: www.eurlex.europa.eu,

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0531:FIN:CS:PDF>, s.5-6, 26. 5. 2010

¹⁰¹ *Better than nothing? A muddled compromise in Europe's attempt to reform its energy markets*, In: www.economist.com,

členským zemím volbu jednoho ze tří možných způsobů. Obsahem Třetího liberalizačního balíčku jsou i dvě nařízení a tři směrnice, upravující poměry na trhu se zemním plynem a elektřinou. Nalezneme v něm také klauzuli Gazprom, včleněnou do tohoto souboru už při jeho vzniku v roce 2007. Jejím smyslem bylo zabránit osobám či firmám třetích zemí kontrolovat přenosový systém nebo operátora přenosových systémů elektřiny a plynu na území EU, pokud by k tomu nedala svolení Komise.¹⁰² Konečné znění se však přiklonilo k variantě požadované Radou, a to k národní variantě, odkazující certifikace do gesce národních regulačních orgánů. Ty by však měly povinnost informovat Komisi, jíž by náleželo právo zasáhnout, pokud by shledala ohrožení bezpečnosti dodávek energie do EU.¹⁰³

---

http://www.economist.com/businessfinance/displaystory.cfm?story_id=E1_TTVQPS_QS, 26. 5. 2010

¹⁰² 'Gazprom clause' issues Russia ultimatum for energy co-operation, In: www.euractiv.com, [http://www.euractiv.com/en/energy/gazprom-clause-issues-russia-ultimatum-energy-operation/article-166888? print](http://www.euractiv.com/en/energy/gazprom-clause-issues-russia-ultimatum-energy-operation/article-166888?print), 26. 5. 2010

¹⁰³ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES, In: www.eur-lex.europa.eu, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:211:0094:0136:CS:PDF>, článek č. 11, 26. 5. 2010

3.3 Evropská unie ve světě

Poslední z deklarovaných základních priorit českého předsednictví byla uvedena jako „Evropská unie ve světě“. Jak je uvedeno v teoretické části, jeví se tato problematika malým a středním členským státům v předsednické pozici nejtěžší, neboť vyžaduje zkušený a početný diplomatický personál a neméně i kredit dané země na mezinárodní scéně, má-li mít reálné předpoklady uspět. Přesto si stanovila Česká republika úkol reprezentace EU do svých základních priorit. Brzy pak měla být akceschopnost nové předsednické země prověřena horkou problematikou obnovených bojů mezi Izraelem a Palestinou a neméně i zmíněnou plynovou krizí. Postup českého předsednictví v plynové krizi je analyzován v předchozí části. Zastavení bojů v rámci konfliktu v Gaze a projekt Východního partnerství lze pokládat za dominantní a určující podmínky úspěchu v této oblasti.

Nová eskalace konfliktu v Gaze se stala prvním a neočekávaným prubířským kamenem české diplomatické zdatnosti, nepočítáme-li už zmíněnou plynovou krizi. Konflikt propukl na konci prosince 2008 a české předsednictví zahájilo jednání s prioritním cílem zprostředkovat příměří. Tato snaha byla z části úspěšná, neboť vedla od 7. 1. k otevření humanitárních kordonů a svolání dárcovské konference na podporu palestinské ekonomiky. Konference proběhla 2. března 2009 v egyptském Šarm-al-Šajchu. Účastníci konference ocenili snahy Egypta o udržení příměří a vyzvali Izrael, aby znovu plně otevřel všechny přístupové cesty do Palestiny. Celková výše přislíbené

mezinárodní pomoci dosáhla částky 5,2 mld. USD. Konference se nezúčastnil ani Izrael, ani Hamás.¹⁰⁴ Oficiální stanovisko českého předsednictví deklarovalo princip, že ani nepopiratelné právo státu na vlastní obranu nedovoluje akce, při kterých by převážně trpělo civilní obyvatelstvo a vyzvalo na konfliktu zúčastněné strany k umožnění humanitární pomoci obyvatelům pásma Gazy a k nastolení příměří¹⁰⁵. Izrael poté ukončil boje 18. 1. 2009 a stáhl se zpět 21. 1. 2009. Závěry Evropské rady v červnu 2009 potvrdily, že mírový proces na Blízkém východě zůstává vysokou prioritou EU.¹⁰⁶

Při řešení konfliktu byl zaznamenán závažný problém s jednotným vystupováním EU, když se kromě delegace vedené Karlem Schwarzenbergem objevil v oblasti konfliktu francouzský prezident. Tento stav dostatečně glosoval bývalý německý ministr zahraničních věcí kritikou počtu delegací zastupujících EU.¹⁰⁷ Podle českého premiéra Mirka Topolánka navazovala Sarkozyho mise na tu, kterou organizovala EU, a proto ji nevnímal jako konkurenční, což se pozorovatelům jevílo jako víc než tolerantní postoj.¹⁰⁸ Dále se vyjádřil o návštěvě francouzského prezidenta v Palestině: „Cesta Sarkozyho

---

¹⁰⁴ VOGEL, Toby: *Gaza reconstruction meeting under way in Egypt*, In: www.europeanvoice.com, <http://www.europeanvoice.com/article/2009/03/gaza-reconstruction-meeting-under-way-in-egypt/64149.aspx>, 2. 6. 2010

¹⁰⁵ *Topolánek má scénář pro konflikt v Gaze*, In: www.euroskop.cz, <http://www.euroskop.cz/38/10094/clanek/topolanek-ma-scenar-pro-konflikt-v-gaze>, 2. 6. 2010

¹⁰⁶ *Závěry předsednictví 18/19 6/2009*, s. 1

¹⁰⁷ *Jednání Unie je chaotické, tvrdí Joschka Fischer*, In: www.zpravy.idnes.cz, http://zpravy.idnes.cz/schwarzenbergova-mise-byla-ostudna-tvrdi-joschka-fischer-p3d-/zahranicni.asp?c=A090107_180934_zahranicni_pej, 2. 6. 2010

¹⁰⁸ *Joschka Fischer: Mise, kterou vedl Schwarzenberg, byla chaotická a ostudná*, In: www.novinky.cz, <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/158235-joschka-fischer-mise-kerou-vedl-schwarzenberg-byla-chaoticka-a-ostudna.html>, 2. 6. 2010

do Palestiny byla dlouho plánována a Česká republika ráda využije jeho schopností a znalostí".¹⁰⁹ Rozpor mezi francouzskými a českými diplomatickými tituláři v pohledu na řešení situace nebyl konstatován, což potvrdil francouzský ministr zahraničí slovy: "Dnes ráno jsme spolu hovořili a shledali jsme, že máme stejné nebo podobné názory na situaci".¹¹⁰ Je zřejmé, že se českému předsednictví nepodařilo udržet jednotné vystupování EU v řešení konfliktu, což může být spatřováno ve výše zmíněné podmínce sebejistoty a sebevědomí i mezinárodního kreditu předsedající země. Vystupování Francie lze považovat za výrazně nezvyklé až arogantní vůči novým členským zemím, a to nikoliv poprvé.¹¹¹ Nejviditelnější byl právě příklad konfliktu v Gaze. Francie má přirozeně už dlouhou řadu let preferované vztahy se zeměmi Středního východu, v čemž lze spatřovat důvod zvýšené aktivity prezidenta Sarkozyho. Otázkou je, mělo-li vůbec české předsednictví diplomatickou kapacitu a nástroje, jak udržet jednotné vystupování Evropské unie. Prakticky neexistují postačující nástroje, jak zabránit prezidentovi jedné z hlavních zemí Unie vystupovat zmíněným způsobem. Což prakticky demonstruje

---

¹⁰⁹ Topolánek má scénář pro konflikt v Gaze

¹¹⁰ JOZWIAK, Rikard: *Czech, French ministers deny reports of rift*, In: www.europeanvoice.com, <http://www.europeanvoice.com/article/2009/02/czech-french-ministers-deny-reports-of-rift/64067.aspx>, 2. 6. 2010

¹¹¹ Oficiální vymezení francouzského předsednictví spadalo na druhou polovinu roku 2008. Vlastní příznačný konfrontační styl však započalo už v lednu 2008, kdy se předsednictví ujalo Slovinsko. To hned úvodem představilo svůj program a den nato Francie oficiálně předstravila své priority. I po skončení mandátu Francie se prezident Sarkozy snažil umenšit význam českého předsednictví dominancí francouzské vlajky při každé příležitosti.

ono typické úskalí pro úspěšné předsednictví zemí velikosti a postavení České republiky.

Plynová krize prokázala nutnost koherentní politiky Unie vůči východním sousedům, a to především z bezpečnostního hlediska. Do této politiky spadají země jako Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina.¹¹² Východní partnerství je projekt započatý v roce 2008 na návrh Komise. Od počátku mělo za úkol posílit východní dimenzi Evropské sousedské politiky (EPS). České předsednictví tu narazilo na problém financování, jelikož některé státy EU (Francie, Itálie) požadovaly směřování a tudíž i finanční podporu k jižnímu směru EPS. Navíc panovala obava ze zóny volného obchodu a bezvízového styku, jak Komise předpokládala. Nakonec se na summitu v Praze 7. května přece jen podařilo zahájit projekt Východního partnerství. Obavy zemí EU, především Rakouska a Itálie, z bezvízového styku se podařilo zažehnat. Státy EU dosáhly shody v kardinální podmínce uvedení bezvízového styku, a to za předpokladu, že jím nesmí být oslabena bezpečnost Společenství.¹¹³ Samotný projekt počítá s podporou ekonomické reformy v těchto zemích a s urychlením politické a hospodářské integrace. Důležitou a citlivou podmínkou zdárné spolupráce v oblasti je energetická bezpečnost.

---

¹¹² FERRERO-WALDER. Benito: Eastern Partnership - an ambitious project for 21st century European foreign Policy, In: www.eeas.europa.eu, http://ec.europa.eu/external_relations/eastern/docs/eastern_partnership_article_bfw_en.pdf, 3. 6. 2010

¹¹³ *Společná deklarace z pražského summitu o Východním Partnerství*, In: www.register.consilium.europa.eu, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/09/st08/st08435.cs09.pdf>, s. 7, 3.6.2010

Východní partnerství lze proto považovat za největší úspěch českého předsednictví v oblasti třetí priority („Evropská unie ve světě“), jemuž se podařilo prosadit nový přístup k východním zemím, jakkoliv se různila stanoviska jednotlivých členských států. Nesnadným se předem jevílo finanční zabezpečení s dosavadní dotací pouhých 600 milionů EUR. Navíc nebyla dostatečně formulována bezpečnostní rizika, na což upozornili Rusové.¹¹⁴ Postoj Ruska k Východnímu partnerství se dá označit za ostražitý, za čímž lze spatřovat obavu ruského prezidenta z možnosti vzniku nového politického napětí.¹¹⁵ Podpora této priority v EU není nijak přesvědčivá. Například summitu v Praze se zúčastnilo jen 17 představitelů vlád členských států ze sedmadvacítky. Chyběly i Velká Británie, Francie a Itálie, které by tradičně raději iniciativu směřovaly jižním směrem.¹¹⁶ Lze proto očekávat, že celý proces a další osud

---

¹¹⁴ Fyodor Lukyanov předpokládá, že díky absenci vojenských záležitostí v projektu Východního partnerství, nebude mít tento projekt úspěch v zastavení sovětského vlivu na země východní Evropy.

Neighbourhood watching. Trouble in Georgia and a pow-wow in Prague point to new east-west tensions, In: www.economist.com, http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TPGTTGRV, 3. 2. 2010

¹¹⁵ RETTMAN, Andrew: *EU-Russia summit ends with prickly exchange over energy*, In: www.euobserver.com, <http://euobserver.com/9/28173>, 6. 2. 2010

¹¹⁶ *Whose backyard? Russia and the West fume and fudge over the countries in between*, In: www.economist.com, http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TPGPVGJTJ, 6. 2. 2010

projektu „Východní partnerství“ nenalezne mezi členskými zeměmi dostatečnou podporu a mohl by se nadále vyvíjet nejednoznačně.¹¹⁷

---

¹¹⁷ Na málo intenzivní spolupráci si stěžuje například Ázerbájdžán. *Ázerbájdžán vs. Východní partnerství a Nabucco. Východní partnerství je pro Ázerbájdžán „nedostatečné“*, In: www.euractiv.cz, <http://www.euractiv.cz/vnejsi-vztahy/clanek/vychodni-partnerstvi-je-pro-azerbajdzan-nedostatecne-008065>, 3. 11. 2010

ZÁVĚR

Celkové hodnocení tak složitě strukturované události, jakou je předsednictví v Evropské unii, je vždy náročný úkol. Dokazují to i rozdílné názory, ke kterým dospěli při posuzování českého předsednictví představitelé EU¹¹⁸ a další členské státy.¹¹⁹

Předkládaná práce se zaměřila především na způsobilost předsedajícího státu formulovat vyvážený soubor priorit a následně jej i uvést v život, což lze považovat za jednu z hlavních proměnných při posuzování předsednického výkonu státu; o to zajímavější, jednalo-li se o první zkušenost země v tak náročné a odpovědné situaci.

Už na první pohled je české předsednictví předznamenáno několika událostmi, které vznikly jaksi živelně a bez očekávání (např. okolnosti prezentace plastiky Entropa v budově Justus Lipsius v sídle Rady Evropské unie a stejně i vyhlášení nadmíru sebevědomého motta „Evropě to osladíme“, do jisté míry i nepředpokládaný pád české vlády). To jsou však události, které by neměly rozhodující měrou určovat resumé posuzování českého úřadování v čele Unie.

---

¹¹⁸ Barroso ocenil českou administrativu tvrzením, že prokázala kvalitu v politicky vypjatých časech. Naopak bývalý šéf socialistů v Evropském parlamentu, německý europoslanec Martin Schulz označil české předsednictví za jedno z nejhorších.

¹¹⁹ Francouzský prezident Sarkozy ohodnotil české předsednictví takto „České předsednictví končí dobře“.

Sarkozy a Merkelová chválili premiéra Fischera, In: www.novinky.cz, <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/171725-sarkozy-a-merkelova-chvalili-premiera-fischera.html>, 1. 10. 2010

Entropa i motto jakožto prezentační prvky předsednictví, jež vyvolaly kontroverzní reakce, mohou být dokonce vnímány jako výraz specificky českého humoru; mohou, ale nemusejí. Nelze z toho však jednoznačně vyvozovat, že by Česká republika přistupovala ke svému nadcházejícímu úkolu v EU nezodpovědně. Pád vlády uprostřed výkonu předsednictví spíše poukazuje na nezralost vnitropolitického prostředí, jeho stylu či kultury než na neschopnost vést Radu EU.

Sám institut předsednictví je velmi důležitým prvkem v působnosti EU. Pomocí něho může předsednický stát - byť po přijetí Lisabonské smlouvy přece jen omezeně - určovat celé její dění a směřování. Institut sám je sice ukotven v primárním právu EU, ale jeho principy a funkce jsou jen neurčitě či vágně popsány. Proto tam, kde hovoříme o principech předsednictví, máme na mysli zejména princip nestrannosti a rotace. Dále pak rozeznáváme hned jeho několik funkcí. Mezi všeobecně uznávané funkce patří řízení Rady, tvorba politických priorit, vyjednávání a reprezentace Rady; poslední ze zmiňovaných funkcí je přitom pro předsedající státy bezpochyby nejnáročnější, zvláště pro ty menší. Někteří autoři ještě uvádějí funkci pátou, a to reprezentaci národních priorit. Těmito funkcemi, zásadně určujícími úspěch či neúspěch zvládnutí předsednictví, se zabývá první část této práce. Struktura těchto funkcí se mění v důsledku přijetí Lisabonské smlouvy. Například funkce vnějšího zastupování Rady téměř odpadá v závislosti na zavedení institutu „Předsedy Evropské Rady“. V první části jsou uvedeny funkce v podobě před vstupem Lisabonské smlouvy, jelikož touto podobou se řídilo i české

předsednictví.

Její druhá část se věnuje výběru a analýze priorit. Ty byly postupně stanovovány na popud nové vlády, jmenované po volbách do PS PČR v roce 2006. Počáteční představa obsahovala osm základních priorit. Postupnou specifikací a událostmi, které nástupu předsednictví předcházely, se však počet priorit ustálil na konečném počtu tří. Následně se v práci zaměřujeme na jednotlivé iniciativy v rámci těchto priorit, jež měly zásadní význam pro účinnost úřadování; nadto je pro ně charakteristické, že se často vynořily doslova nečekaně, anebo byly zdlouhavě a nesnadno prosazovány.

Rozbor priorit je postaven na jejich povaze, jsou-li totiž evropské, nebo národní. Pro potřebu definování národních priorit je v této práci zohledněn předpoklad, že pokud se objevují ve všech volebních programech politických stran, zastoupených v dolní komoře PČR, lze je za národní priority opravdu považovat. Takovým postupem jsme dospěli k závěru, že české předsednictví se nakonec zaměřilo na šest významných iniciativ v základních prioritách. Svou povahou odpovídají z poloviny spíše národním zájmům, z druhé poloviny zájmům sdíleným společně s EU. Takovýto soubor lze jistě považovat za vyvážený, neboť Česká republika dokázala manifestovat své zájmy národní a zároveň akceptovat zájmy ostatních členských států EU.

Třetí část práce se zabývala analýzou dosažených výsledků v rámci jednotlivých priorit. První zkoumaná priorita, „Ekonomika“ obsahovala dvě iniciativy, jež jsou dále analyzovány. Předsednictví se

tu podařilo zamezit protekcionistickým opatřením a dále vytvořit dvě nezávislé instituce pro kontrolu finančního trhu. Českému předsednictví se nepodařilo přesvědčit Německo a Rakousko, aby souhlasily se zrušením jejich přechodných opatření na poli volného pohybu pracovní síly. U druhé zkoumané priority v ekonomické oblasti jsme se soustředili na energetickou bezpečnost a vnitřní trh s plynem a elektřinou. Předsednictví dokázalo obnovit dodávky plynu a oživilo projekt Nabucco jakožto i pozornost na diverzifikaci zdrojů jižním směrem. Uspělo také ve snaze liberalizovat trh s plynem a elektřinou. Konečně u poslední zkoumané priority - „EU ve světě“ - jsme sledovali mírový proces na Blízkém východě, jenž byl znovu narušen vypuknutím nového konfliktu mezi Izraelem a hnutím Hamás. Lze také konstatovat, že předsednictví iniciativně a konečně obrátilo pozornost k tématu Východního partnerství a doslova ho tak přivedlo k životu. Trpělivým a cílevědomým postupem se nakonec českému předsednictví podařilo překonat i zmíněný konflikt mezi Izraelem a Hamásem a také dojednat finanční pomoc Palestině, neuspělo však v dosažení jednotného postoje a společného postupu členských států EU v této otázce.

Ze šesti zkoumaných iniciativ české předsednictví tak uspělo ve čtyřech případech, což lze všeobecně platným kritériem považovat za úspěch. Nelze odhlédnout ani od skutečnosti, že se české předsednictví ocitlo v nezvykle obtížné situaci, jež je v historii Evropské unie pokládána za ojedinělou: finanční a plynová krize, válka v Gaze a volba nové komise současně s volbami do Evropského

parlamentu. Zejména tyto tři jmenované okolnosti prověřily připravenost a kompetentnost českého předsednictví. Byly v tomto období úspěšně řešeny i průběžně vzniklé a nijak významné problémy, byly splněny stanovené priority a nejinak i výčtem schválených legislativních předpisů¹²⁰ jsme se zařadili mezi ty úspěšné předsedající země. Hypotézu této práce, jak byla formulována úvodem, lze proto opodstatnit následujícím závěrem: České předsednictví lze hodnotit jako úspěšné, neboť nejen zvolilo vyvážený soubor priorit svého působení, ale dokázalo je v naprosté většině prosazovat se zřejmým úspěchem.

---

¹²⁰ Za českého předsednictví bylo schváleno 50 legislativních předpisů ve spolurozhodovací proceduře a 23 legislativních návrhů v postupu konzultace, což je výsledek srovnatelný s většími a zkušenějšími státy.

VEBER, Václav: *Bilance předsednictví České republiky v Radě*, MaV, Hradec Králové, 2009, s. 29

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Jan Dušátko
Katedra:	Politologie a evropských studií
Vedoucí práce:	Mgr. Markéta Šůstková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2010

Název práce:	České předsednictví v Radě EU: priority a jejich plnění
Název v angličtině:	Czech presidency of the Council of the European Union: priorities and their fulfilment
Anotace práce:	Práce se zabývá otázkou, zdali bylo české předsednictví Rady ministrů Evropské unie úspěšné. Práce vychází z předpokladu, že předsednictví je úspěšné tehdy, když členský stát si zvolí vyváženou množinu priorit a ty pak úspěšně prosazuje. Proto je hlavním úkolem práce určení priorit, jejich analýza a harmonogram jejich následného plnění. Práce je rozdělena na tři části. První se zaměřuje na teoretické funkce předsednictví. Druhá část analyzuje výběr a povahu priorit, zdali jsou evropské či národní. Poslední část analyzuje úspěšnost plnění daných priorit.
Klíčová slova:	Česká republika, Evropská unie, Předsednictví Rady ministrů Evropské unie,
Anotace v angličtině:	This thesis focuses on the question whether Czech presidency of the Council of the European union was successful. This thesis is building on the assumption that presidency is successful if it is able to create mixed priorities and then fulfill most of them. Main task is define Czech priorities, analyze them and analyze which of them was Czech presidency able to fulfill. This thesis has three

	parts. In the first part autor presents main function of presidency. In the second part is analyzed selection and nature of Czech priorities. The last part is analyzing which of the main Czech priorities were fulfill.
Klíčová slova v angličtině:	European Union, The Czech Republic, presidency of the council of European union
Přílohy v práci:	-
Rozsah práce:	83731 (včetně mezer)
Jazyk práce:	český jazyk

PRAMENY A LITERATURA

PRAMENY

Analýza dopadů Lisabonské smlouvy, In: www.vlada.cz,
<http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/Analýza-dopadu-Lisabonske-smlouvy.pdf>,
str. 60, 5. 5. 2010

Ázerbájdžán vs. Východní partnerství a Nabucco. Východní partnerství je pro Ázerbájdžán „nedostatečné“, In: www.euractiv.cz,
<http://www.euractiv.cz/vnejsi-vztahy/clanek/vychodni-partnerstvi-je-pro-azerbajdzan-nedostatecne-008065>, 3. 11. 2010

Better than nothing? A muddled compromise in Europe's attempt to reform its energy markets, In: www.economist.com,
http://www.economist.com/businessfinance/displaystory.cfm?story_id=E1_TTVQPSQS, 26. 5. 2010

Budoucí francouzské, české a švédské předsednictví, 18měsíční program Rady, In: www.euroskop.cz,
http://www.euroskop.cz/gallery/9/2881080728_18m_prog_cz_korigendum.pdf, str. 89, 1. 5. 2010

ČSSD, Jistoty a prosperita, www.volby-2006.cz, In: www.volby-2006.cz,
http://www.volby-2006.cz/pdf/volebni_program_CSSD.pdf, str. 80, 7. 5. 2010

Economic recovery plan: MEPs reach deal with Council Presidency on energy projects, In: www.europarl.europa.eu, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?language=CS&type=IM-PRESS&reference=20090416IPR53785>, 23. 5. 2010

Energetic blackmail. Efforts to extort money to avoid another gas cut-off come to nothing, In: www.economist.com, http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TPJQQRJN, 22. 5. 2010

Energetic squabbles. Russia injects new fizz into the European Union's continuing debate over energy policy, In: www.economist.com, http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TNJNGVNT, 22. 5. 2010

EU se pokusí vyřešit nejasnosti ohledně Jižního koridoru, In: www.euactiv.cz, <http://www.euractiv.cz/energetika/clanek/eu-se-pokusi-vyresit-nejasnosti-ohledne-jizniho-koridoru-005958>, 24. 5. 2010

EU steps in with emergency financing for three member states, In: www.ec.europa.eu, http://ec.europa.eu/economy_finance/een/014/article_8884_en.htm, 20. 5. 2010

Explanatory guide to the communiqué, In: www.londonsummit.gov.uk, <http://www.londonsummit.gov.uk/en/summit-aims/communique-explanation/>, 21. 5. 2010

- Fakta o projektu Nabucco, In: www.nabucco-pipeline.com,
<http://www.nabucco-pipeline.com/portal/page/portal/en/press/Facts%20Figures>, 23. 5. 2010
- FERRERO-WALDER. Benito: *Eastern Partnership - an ambitious project for 21st century European foreign Policy*, In: [www.eeas.europa.eu, http://ec.europa.eu/external_relations/eastern/docs/eastern_partnership_article_bfw_en.pdf](http://ec.europa.eu/external_relations/eastern/docs/eastern_partnership_article_bfw_en.pdf), str. 2, 3. 6. 2010
- France joins South Stream gas pipeline*, In: www.euractiv.com,
<http://www.euractiv.com/en/energy/france-joins-south-stream-gas-pipeline/article-187830>, 22. 5. 2010
- Gazprom clause' issues Russia ultimatum for energy co-operation*, In: www.euractiv.com,
<http://www.euractiv.com/en/energy/gazprom-clause-issues->
- Germany's Gas War? Nabucco Vs. South Stream -- And Schroeder Vs. Fischer*, In: www.rferl.org,
http://www.rferl.org/content/Germanys_Gas_War_Nabucco_Vs_South_Stream_And_Schroeder_Vs_Fischer_/1768674.html, 22. 5. 2010
- Jednání Unie je chaotické, tvrdí Joschka Fischer*, In: www.zpravy.idnes.cz,
http://zpravy.idnes.cz/schwarzenbergova-mise-byla-ostudna-tvrdi-joschka-fischer-p3d-/zahranicni.asp?c=A090107_180934_zahranicni_pei, 2. 6. 2010

- JOZWIAK, Rikard: *Czech, French ministers deny reports of rift*, In: www.europeanvoice.com, <http://www.europeanvoice.com/article/2009/02/czech,-french-ministers-deny-reports-of-rift/64067.aspx>, 2. 6. 2010
- KDU-ČSL, *Klidná síla*, In: www.kdu.cz, http://www.kdu.cz/getattachment/Dokumenty/Volby/2006/Volby-do-PSP-CR/Volebni-program-KDU-CSL-2006---2010/Volebni_program_KDU-CSL_2006_-_2010_pdf.pdf.aspx, str. 80, 7. 5. 2010
- Konkurenceschopnost a migrace jsou klíčové i v současné krizi*, In: www.europeanmovement.cz, http://www.europeanmovement.cz/aktuality/?News_Id=63, 22. 5. 2010
- Konsolidované znění smlouvy o Evropské unii*, In: www.euroskop.cz, http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf, str. 34, 3. 3. 2010
- Krize nás zasáhla všechny bez výjimky*, In: www.lidovky.cz, http://www.lidovky.cz/ln_eu.asp?r=ln_eu&c=A090211_181627_ln_eu_mel, 20. 5. 2010
- KSČM, *S lidmi pro lidi*, In: www.volby-2006.cz, <http://www.volby-2006.cz/programy/clanek.php?cl=50>, 7. 5. 2010
- Mezivládní dohoda o projektu Nabucco podepsána*, In: www.euractiv.cz, <http://www.euractiv.cz/energetika/clanek/mezivladni-dohoda-o-projektu-nabucco-podepsana-006263>, 22. 5. 2010

- Ministři financí EU se sešli na jednání Rady ECOFIN*, In: www.mfcr.cz,
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/predsednictvi_cr_v_rad_e_47404.html, 20. 5. 2010
- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY*, In: www.eurlex.europa.eu,
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0531:FIN:CS:PDF>, str. 35, 26. 5. 2010
- Neighbourhood watching. Trouble in Georgia and a pow-wow in Prague point to new east-west tensions*, In: www.economist.com,
http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TPGTTGRV, 3. 2. 2010
- ODS, Společně pro lepší život*, In: www.ods.cz,
<http://archiv.ods.cz/volby/weby/2006/program.php>, str. 69, 7. 5. 2010
- Outcome of the Berlin Summit on 22 February 2009 in preparation of the G20 Summit in London on 2 April 2009*, In: www.bundesregierung.de,
<http://www.bundesregierung.de/Content/EN/Pressemitteilungen/BPA/2009/2009-02-22-outcome.html>, 15. 5. 2010
- Pipe down. The annual gas squabble between Russia and Ukraine turns nastier—to the alarm of much of Europe*, In: www.economist.com,
http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TNJDPDVD, 22. 5. 2010

- PROHLÁŠENÍ - Pražský summit, Jižní koridor, 8. května 2009, In:*
*www.eu2009.cz, http://eu2009.cz/en/news-and-documents/press-releases/*kopie-1:-the-declaration---prague-summit--southern-corridor--may-8--2009-21588/, 26. 5. 2010*
- Prohlášení o praktických opatřeních, která mají být přijata ke dni vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, pokud jde o předsednictví Evropské Rady a Rady pro zahraniční věci, In:*
www.consilium.europa.eu, <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/st06655.cs08.pdf>, str. 479, 3. 3. 2010
- RETTMAN, Andrew: EU-Russia summit ends with prickly exchange over energy, In: www.euobserver.com, <http://euobserver.com/9/28173>, 6. 2. 2010*
- Předběžná dohoda mezi předsednictvím a EP ohledně stimulačního balíčku, In: www.euractiv.cz, <http://www.euractiv.cz/energetika/clanek/predbezna-dohoda-mezi-predsednictvim-a-ep-ohledne-stimulacniho-balicku-005884>, 22. 5. 2010*
- Přehled předsednických zemí EU. Francie, In: www.euroskop.cz <http://www.euroskop.cz/8426/sekce/francouzske-predsednictvi-1-7---31-12-2008/>, 6. 5. 201*
- Přechodné období vyplývající z rozšíření EU v roce 2004, In: www.euroskop.cz, <http://www.euroskop.cz/617/sekce/prechodne-obdobi-na-volny-pohyb-pracovniku/>, 22. 5. 2010*

Report on European Institutions 1979, In: www.ena.lu,
http://www.ena.lu/report_european_institutions_october_1979-2-7194.pdf, str. 68, 2. 3. 2010

[Role českého předsednictví v boji s krizí byla přínosná, tvrdí analytici.](#)
In: www.ihned.cz, <http://domaci.ihned.cz/c1-36706590-role-ceskeho-predsednictvi-v-boji-s-krizi-byla-prinosna-tvrdi-analytici>, 15. 5. 2010

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉ RADY ze dne 1. prosince 2009 o výkonu předsednictví Rady, In: www.eur-lex.eu, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:315:0050:050:CS:PDF>, str. 1, 1. 5. 2010

Slavnostní deklarace o Evropské unii, In: www.eurotreaties.com,
<http://www.eurotreaties.com/stuttgart.pdf>, str. 10, 30. 3. 2010

Slovinsko zveřejnilo priority svého předsednictví, In: www.euractiv.cz,
<http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu/clanek/slovinsko-zverejnilo-priority-sveho-predsednictvi>, 5. 1. 2010

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES, In: www.eur-lex.europa.eu,
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:211:0094:0136:CS:PDF>, str. 43, 26. 5. 2010

Smlouva o EHS, In: www.eur-lex.europa.eu, http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/dat/12002E/pdf/12002E_EN.pdf, článek číslo 203, str. 152, 1. 3. 2010

- Smlouva o EU revidovaná Amsterdamskou smlouvou, in:
www.euroskop.cz, http://www.euroskop.cz/gallery/2/759-smlouva_o_eu_amsterdam.pdf, str. 51, 3. 1. 2010
- Společná deklarace z pražského summitu o Východním Partnerství*, In: www.register,consilium.europa.eu,
<http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/09/st08/st08435.cs09.pdf>, str. 11, 3. 6. 2010
- Společný postup k překonání krize*, in: www.vlada.cz,
<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/spolecny-postup-k-prekonani-krize-54401/>, 20. 5. 2010
- SZ, *Kvalita života*, in: www.strana.zeleni.cz,
<http://strana.zeleni.cz/3516/clanek/volebni-program-ke-stazeni/>, str. 58, 7. 5. 2010
- The French EU Presidency 2008 – what to expect*. In:
www.openeurope.org.uk,
<http://www.openeurope.org.uk/research/frenchpresidency.pdf>, str. 17, 15. 5. 2010
- Topolánek má scénář pro konflikt v Gaze, In: www.euroskop.cz,
<http://www.euroskop.cz/38/10094/clanek/topolanek-ma-scenar-pro-konflikt-v-gaze>, 2. 6. 2010
- Topolánek představil tři E českého předsednictví*, In: www.novinky.cz,
<http://www.novinky.cz/domaci/158104-topolanek-predstavil-tri-e-ceskeho-predsednictvi.html>, 1. 5. 2010

- Unie se dohodla na přísnější regulaci finančních trhů*, In: www.rozhlas.cz,
<http://www.rozhlas.cz/zpravy/ekonomika/zprava/596656>, 21. 5. 2010
- Útvar místopředsedy vlády pro evropské záležitosti, Prioritní oblasti předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v prvním pololetí roku 2009*, In: www.msmt.cz,
www.msmt.cz/uploads/Prioritni_oblasti_CZ_PRES.pdf, str. 19, 20. 4. 2010
- VOGEL, Toby: *Gaza reconstruction meeting under way in Egypt*, In: www.europeanvoice.com,
<http://www.europeanvoice.com/article/2009/03/gaza-reconstruction-meeting-under-way-in-egypt/64149.aspx>, 2. 6. 2010
- Volební výsledky, In: www.volby.cz,
<http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps53?xjazyk=CZ>, 30. 3. 2010
- Volný pohyb pracovníků v rozšířené EU*, In: www.euractiv.cz,
<http://www.euractiv.cz/rozsirovani-eu/link-dossier/voln-pohyb-pracovnk-v-rozen-eu>, 21. 5. 2010
- VONDRA, Alexandr: *Po uši v ekonomice – také v politice*. In: www.blog.aktualne.centrum.cz,
<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/alexandr-vondra.php?itemid=5859>, 13. 5. 2010

Výbor pro Evropskou unii, *Východiska k prioritám předsednictví ČR v Radě EU v prvním pololetí 2009. Evropa bez bariér*, In: www.acocr.cz,
http://www.asocr.cz/index2.php?lh=z_d&ld=z_m&o=akt126&he=z_h
Východiska k prioritám předsednictví ČR v Radě EU v prvním pololetí 2009, str. 19, 20. 4. 2010

Výsledky českého předsednictví v energetice, In: www.euractiv.cz,
<http://www.euractiv.cz/energetika/link-dossier/vysledky-ceskeho-predsednictvi-v-energetice-000054>, 22. 5. 2010

War-war, not jaw-jaw: The disappointing failure of efforts to end the gas wars, In: www.economist.com,
http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TNJQSVRD, 10. 5. 2010

Whose backyard? Russia and the West fume and fudge over the countries in between, In: www.economist.com,
http://www.economist.com/world/europe/displaystory.cfm?story_id=E1_TPGPVGTJ, 6. 2. 2010

Závěry předsednictví 10/11 12/1993, in: www.consilium.europa.eu,
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/82736.pdf, str. 34, 1. 3. 2010

Závěry předsednictví 18/19 6/2009, In: www.consilium.europa.eu,
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/108634.pdf, str. 36, 2. 6. 2010

- Závěry Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku, In:
www.europa.eu,
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=PRES/09/43&format=HTML&aged=0&language=CS&guiLanguage=en>, str. 18, 23. 5. 2010
- Závěry Rady pro hospodářské a finanční záležitosti, In:
www.consilium.europa.eu,
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/108392.pdf, str. 30, 21. 5. 2010
- Závěry Rady pro hospodářské a finanční záležitosti, In:
www.eu2009.cz, <http://www.eu2009.cz/event/1/424/>, 21. 5. 2010
- Závěry summitu Evropské Rady, In: www.eu2009.cz,
<http://www.eu2009.cz/event/1/1472/>, str. 23, 20. 5. 2010

LITERATURA

- BENEŠ, Vít – KARLAS, Jan: The Czech Presidency, Journal of common market studies, 2010, č. 48, str. 69-80
- BENGTSSON, Rikard: The Council President and External Representation, 2001, str. 14, In: www.svet.lu.se,
www.svet.lu.se/Projekt/Presidency/externalrepresentation.pdf, 3. 1. 2010
- KANIOK, Petr: *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Mezinárodní politologický ústav, Brno 2008, str. 173

- KARLAS, Jan.: *Předsednictví Rady EU-funkce, cíle, forma a vliv*. In: KARLAS, Jan (ed.): *Jak předsedat evropské unii? Návrh priorit předsednictví ČR v Radě EU v roce 2009*. Ústav mezinárodních vztahů. Praha 2008, str. 156
- Kolektiv autorů: *Předsednictví české republiky v radě EU*, Praha 2008, IREAS, str. 56
- PITROVÁ, M.: *Institucionální struktura Evropské unie*, Mezinárodní politologický ústav, Brno, 2006, str. 112
- PITROVÁ., Markéta - KANIOK, Petr: *Institut předsednictví Evropské unie*. Mezinárodní vztahy, 2005, č. 3, str. 5-23
- POTUŽNÍK, F. Jiří, SLAVÍK, Herbert: *Mirek Topolánek: Sto dní v čele Evropy*, WWA Photo, Praha 2009, str. 148
- SCHOUT, Adriaan: *The Presidency as a Juggler: Managing Conflict Expectations*, EIPASCOPE, 1998, č. 2, str. 9 In: www.eipa-nl.com, http://www.eipa-nl.com/public/public_eipascope/98/scop_2/story1.htm, 3. 3. 2010
- TALLBERG, Jonas: *Responsabilité sans Pouvoir? The Agenda-Shaping Powers of the EU Council Presidency*, 2001, str. 30, In: www.svet.lu.se, <http://www.svet.lu.se/Projekt/Presidency/agendashaping.pdf>, 1. 3. 2010
- THOMSON, Robert: *The Council Presidency in the European Union: Responsibility with Power*, *Journal of common market studies*, 46, 2008, č.3, str. 593-617

VEBER, Václav (ed): *Bilance předsednictví České republiky v Radě*,
Miloš Vognar, Hradec Králové, 2009, str. 47

ABSTRAKT

České předsednictví v Radě EU: priority a jejich plnění

Práce se zabývá otázkou, zda bylo české předsednictví Rady ministrů Evropské unie úspěšné. V médiích převládá negativní obraz českého předsednictví, neboť události jako pád české vlády v polovině předsednictví, plastika Entropa, motto „Evropě to osladíme“ k tomu částečně opravňovaly. Je nutné dodat, že české předsednictví se ocitlo v obtížné situaci, která je ojedinělá v historii Evropské unie. Finanční a plynová krize, válka v Gaze a volba nové komise s volbami do Evropského parlamentu značně ztížily výkon českého předsednictví.

Kdy můžeme označit předsednictví jako úspěšné? Je to tehdy, když prosazuje své národní zájmy, když prosazuje evropské zájmy, pokud splňuje princip nestrannosti nebo pokud proběhne bez většího negativního zájmu médií? Tato práce vychází z předpokladu, že předsednictví je úspěšné tehdy, když předsednický stát si zvolí vyváženou množinu priorit a ty pak úspěšně prosazuje.

Práce je rozdělena do tří částí. První část se věnuje teoretickému vymezení institutu předsednictví EU a představuje celkem pět hlavních funkcí předsednictví, jejichž dostatečné plnění je potřeba k úspěšnému plnění priorit. Druhá část analyzuje, které priority české předsednictví zvolilo a zda svou povahou odpovídají evropským nebo českým zájmům. Třetí část poté analyzuje, jaké priority české předsednictví naplnilo.

Práce dospěla ke konkrétním závěrům, které potvrdily danou hypotézu. České předsednictví představilo vyvážený mix priorit, který dokázalo naplnit, a proto lze české předsednictví označit za úspěšné.

Klíčová slova: Česká republika, Evropská unie, předsednictví Rady ministrů Evropské unie

Czech presidency of the Council of the European Union: priorities and their fulfilment

This thesis focuses on the question whether Czech presidency of the Council of the European Union was successful. In the most of media prevailed negative image of Czech presidency, because events such as fall of Czech government in the middle of the presidency, sculpture "Entropa" and official motto "Evropě to osladíme" overbalanced all positive matters that Czech presidency done. It is necessary to say the Czech presidency held an office in a very tough situation which has no analogy in a history of European Union. Financial and gas crisis, war in Gaza, election of a new commission and election to the European parliament made a performance of the Czech presidency more difficult.

And when we can say that presidency was successful? It is when a presidency can advance its own national interest, advance European interest, fulfill principle of impartiality or just end without leave a negative mark in the media? This thesis is building on the

assumption that presidency is successful if it is able to create mixed priorities and then fulfill most of it.

This thesis is divided into three parts. Firstly it focuses on the theoretical approach of the presidency of Council of European union and presents five main functions, which fulfilling is necessary to execute presidency's priorities. The second part is analyzing which priorities were chooses and their nature, if they are built on european or czech interests. The third part is analyzing which priorities were fulfill.

The hypothesis was supported by the conclusions of the single parts. Czech presidency introduced a balance mixed priorities and was able to fulfill its proclaimed priorities, so it can be named successful.

Key words: European Union, The Czech Republic, presidency of the council of European Union